

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἑβδομος

Συνδρομὴ ἑτησίαι: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου ἑξαμήνου ἔτους καὶ εἶνα ἑτησίαι—Γραφεῖον τῆς Διοικήσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

18 Μαρτίου 1879

ΣΦΡΑΓ. ΤΗΣ ΓΕΡΟΥΣΙΑΣ ΤΗΣ Δ. ΕΛΛΑΔΟΣ

ἐν ἔτει 1821.

Ἡ ἀνωτέρω σφραγὶς ἐλήφθη ἐκ τοῦ ἐπομένου ἐγγράφου, κοινοποιηθέντος ἡμῖν ὑπὸ τινος συνδρομητοῦ τῆς Ἑστίας Σ. τ. Δ.

Κύριε Κοσμᾶ Ραβηλῆ,

Ἄφ' οὗ μὲ τὴν ἀπαιτουμένην ταχύτητα ἐτοιμασθῆς, θέλεις κινήσει διὰ τὸ στρατόπεδον τῆς Βονιτζῆς, καὶ ἐκεῖ συμβουλευόμεθα μετὰ τοῦ στρατηγοῦ τῆς δυτικῆς Ἑλλάδος κ. Γεωργίου Νικολοῦ, καὶ μετὰ τοῦ χιλιάρχου Τζόγκα. Ἐκτέλεσον ὅσα ἀνήκουσιν εἰς τὸ ἐντιμον ἐπάγγελμα εἰς τὸ ὅποιον ἐκλήθης.

Καὶ μὲ τὸ προσηκόν σέβας εἶμι

Ἐν Βραχωρίῳ, τῇ 17 Μαρτίου 1822.

Εὐδιάθετος τῶν ἐπιταγῶν σας

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς δυτικῆς Ἑλλάδος καὶ ἐπιφ. πρὸς καιρὸν τὴν ὑπουργεῖαν τῆς θαλάσσης
Ν. ΛΟΥΡΙΩΤΗΣ.

Ἡ ΦΗΜΗ

Μετὰφρασις Ἐλίξης Σ. Σούτσου.

Ἦτο λαμπρὰ ἡμέρα τῆς ἀρχῆς τοῦ θέρους, ἡ δ' ἀπέραντος τοῦ Μονάχου πεδιάς ὁμοιάζε χλοερὸν ὠκεανὸν ἔχοντα ἀφρόν τὰ ἀνθη. Μακρὰν, εἰς τὸν καθαρὸν ὀρίζοντα διεκρίνοντο αἱ Ἄλπεις τοῦ Τυρόλου καὶ τοῦ Φοραρλθέρου, πλησιέστερον δὲ, παρὰ τὰς ἐλικοειδεῖς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ, ὑψοῦντο διάφορα δένδρα ἐν ὅλῃ τῇ νεοθαλεῖ αὐτῶν λαμπρότητι καὶ αἱ λευκαὶ νυμφαῖαι ἐφαίνοντο ἐπιλευκότερα παραβάλλόμεναι πρὸς τὰ μαῦρα σανιδώματα τῶν παλαιῶν μύλων. Εἰς τὰς παλαιὰς ὁδοὺς, τὰς τῶσον γραφικὰς, ὑπὸ τὰς σκωληκοβρώτους δοκοὺς ἐκάστου ἀτόματος, ἦνθουν τὰ εὐώδη πίττα, τὰ καρυόφυλλα καὶ ὁ βασιλικὸς πανταχοῦ ὅπου ἐφαίνετο ἔστω καὶ σπιθαμὴ μόνον γλαυκοῦ οὐρανοῦ καὶ ὅπου ὑ-

πῆρχε χεῖρ προσεκτικῆ γυναικὸς, ὑπεράνω δὲ τῶν πύργων καὶ τῶν κωδωνοστασιῶν, τῶν ἠχούτων κωδῶνων τῆς Μητροπόλεως καὶ τῶν πολυαριθμῶν τῆς πόλεως θύλων, αἱ περιστεραὶ συνεστρέφοντο ἀπὸ πρωίας μέχρι ἑσπέρας, εὐτυχεῖς, ὡς δύνανται νὰ ᾔναι μόναι τὰ πτηνὰ, μεταξὺ δὲ τῶν πτηνῶν μόναι αἱ προνομιούχοι ἐκεῖναι περιστεραὶ τῆς Βενετίας καὶ τοῦ Μονάχου, αἱ ἔχουσαι καταφύγιον καὶ ἀποθήκας πάσας τὰς στέγας καὶ τὰς ἐστίας τῆς πόλεως, βασιλεῖον δὲ τὸν οὐρανὸν ὅλον.

Ἐν τῇ νέᾳ πόλει, τῇ εὐρυχώρῳ καὶ μελαγχολικῇ, ὁ καύσων καὶ ὁ κονιορτὸς ἦσαν ὑπερβολικοὶ, αἱ μεγάλαι πλατεῖαι ἐφαίνοντο ἐρημοὶ, αἱ τοιχογραφίαι τῶν μνημείων ἀσχημοὶ, αἱ δὲ στοαὶ καὶ τὰ ἀνάγλυφα οὐδὲν εἶχον τῆς χάριτος τῶν στοῶν καὶ τῶν ἀναγλύφων τῆς Ἰταλίας. Ἐκ τῶν κακοζήλων ἐκείνων καὶ ἀναρμόστων ἀπομιμήσεων τῆς ἰταλικῆς τέχνης, ἐλείπει ἡ βαθεῖα σκιὰ, ἡ θερμὴ ἀτμόσφαιρα, τὸ αἰσθημα τοῦ ἀπέριου καὶ τοῦ αἰωνίου φωτός, αἱ ἡμίγυμοι χαρῆσσαι μαρφαί, αἱ προσέξγουσαι στέγαι, τὰ ἀναβρόντα ὕδατα, ἡ μελάγχρους προτομὴ γυμνόποδος κόρης, ἡ ὑπὲρ τὴν εἰκόνα καίουσα χαλκῆ λυχνία, ὁ χαλκοῦς ὀρίζων, αἱ ἀργυρόφυλλοι ἐλαῖαι. Ἀλλὰ τὸ παλαιὸν Μόναχον διατηρεῖ εἰσέτι τὸν συμπαθητικὸν αὐτοῦ καὶ πρωτότυπον χαρακτῆρα, διατηρεῖ τὰ ξύλινα μέτωπα τῶν οἰκιῶν, τὰ χρυσαὶ καὶ ἐπικεχρωματισμένα σύμβολα τῶν ἐργαστηρίων, τὰς παλαιὰς ἐκκλησίας, τὰ φρούρια, τὰς ἐκθέσεις τῶν δερμάτων καὶ τῶν ἀπλοϊκῶν παιγνίων, καὶ ἐν γένει πάντα ὅσα ἀπετέλουν τὸ ἀρχαῖον Μόναχον τῶν αἰδιῶν καὶ τῶν ἀρχιτεκτόνων καὶ τῆς παιδοῦς πανηγύρεως τῶν Χριστουγέννων. Τὸ παλαιὸν τοῦτο Μόναχον ἀποφεύγει τοὺς νεωτερισμοὺς· αἱ κόραι αὐτοῦ φέρουσιν ἐτι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐπικαλύμματα ποικιλόχρσα καὶ εἰς τοὺς πόδας ὀρθοβώδη σανδάλια, οἱ δὲ φοιτηταὶ αὐτοῦ ἔχουσι τὴν κόμην μακρὰν καὶ τὸν μανδύαν φαῖον καὶ ὁμοιάζουσι μεσαιωνικὰς εἰκονογραφίας. Ἐνταῦθα ὑπάρχει ὁσμή τις καὶ ὄψις τοῦ Μεσαίωνα, ὅταν εὐρίσκωμεν εἰς κίτοινην τινὰ περγαμηνὴν λησμονηθεῖσαν πρὸ ἐτῶν ἐντὸς σφραγίδου, μετὰ βόδων μεμαραμένων καὶ εἰκότος ἀγνώστου. Τὸ Μόναχον τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου εἶναι βε-

βαίως μέγα, ἀλλ' εἶναι συγχρόνως καὶ πληκτικόν, ὀφείλον τοῦτο εἰς τοὺς σωροὺς τοῦ μαρμαρέου, εἰς τὰ στρέμματα τῶν κατὰ τὸ μάλλον ἢ ἦττον θείων εἰκονογραφῶν, εἰς τὰς μακράς καὶ εὐθείας ἐδοὺς, ὅπου ὁ βαδίζων ἀποκάμνει, εἰς τὰς τοιχογραφίας, ἐν αἷς τὰ γυνά πρόσωπα τρέμουν ἐκ τοῦ ψύχους ὑπὸ τὸν ψυχρὸν τῶν Ἀλπεων ἄνεμον. Ἡ χάρις ἐλλείπει ἐντελῶς ἀπ' αὐτῶν, ὡς ἐλλείπει ἀπὸ τῆς βαρείας καὶ χαλκίνης Βαυαρίας, ἣτις ὑπέγκειται τῆς πεδιάδος· ἐν τῷ κρανίῳ αὐτῆς ἐξ ἀνθρωποῦ ἵστανται ἀνέτως, ἀλλ' οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς δὲν ἔχουσι βλέμμα οὐδὲ τὸ στόμα ἔκφρασιν. Ἀποστρέφεται τις χασμώμενος ἀπὸ τοῦ νέου Μονάχου τοῦ ἀδεξίως μιμουμένου τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν Ῥώμην, λυπεῖται δὲ ὅτι ἡ ἀξίη τῶν κατεδαφιστῶν ἤγγισε τὸ παλαιόν, τὸ ἱστορικόν καὶ ῥομαντικόν Μόναχον, τὸ ταπεινὸν ἅμα δὲ καὶ περιέργον καὶ ὅτι ὑπῆρξε ποτε ἄνθρωπος τολμήσας νὰ καταστρέψῃ τὸ ἱερὸν ἐκεῖνο τοῦ παρελθόντος λείψανον, ὅπως ἀντικαταστήσῃ αὐτὸ διὰ νέων γυψίνων κατασκευασμάτων. Περιερχόμενοι τὸ παλαιόν, τὸ ἀληθινὸν Μόναχον, τοῦ ὁποῦ ὀλίγα, φεῦ! μένουσιν, αἰσθανόμεθα τὴν εὐχαρίστησιν, τὴν ὁποίαν αἰσθανόμεθα ἀναγινώσκοντες ποίημα ἀρχαῖκῶς τετυπωμένον, πραγματευόμενον περὶ Ἐρρίκου τοῦ Λέοντος ἢ περὶ τοῦ Αὐτοκράτορος Μάξ. Αἱ γωνίαι αὐτοῦ εἶναι σκοτειναί, τὰ τόξα ὑψηλά, τὰ οἰκόσημα περιέργως γεγλυμμένα, οἱ πύργοι καὶ οἱ πυργίσκοι πολυάριθμοι, ἔχει δὲ ἐναρμόνιον τινα ἀνωμαλίαν καὶ ἐνὶ λόγῳ ὅλα τὰ θέλητρα, τὰ ὅποια κέκτηνται αἱ παλαιαὶ πόλεις ἐν γένει καὶ ἰδίως αἱ γερμανικαί. Κατὰ τὰς ἐορτάς, ὅταν πανηγυρῆς τις κινεῖ τὸ πλῆθος ἢ ὅταν ἡ αὐλή καὶ ὁ κλῆρος, αἱ ἀρχαί, ἡ γερουσία καὶ τὰ διάφορα σωματεῖα ἀκολουθοῦσι θεησκευτικὴν τινα πομπὴν εἰς τὰς ὑπὸ ἀνθέων κεκαλυμμένας ξυλοστρώτους ὁδοὺς, εὐκόλως λησμονεῖ τις τὴν παρούσαν ἐποχὴν καὶ ἀναπολεῖ τὴν ἀρχαίαν ἐκείνην, καθ' ἣν ἡ πόλις ἔλαβε τὸ ὄνομα αὐτῆς, οἱ δὲ μοναχοὶ ἐμελέτων ἡσύχως ἐν ταῖς κελύβοις αὐτῶν ἐν ᾧ περὶ αὐτοὺς ἠκούετο ἡ σύγκρουσις τῶν ξιφῶν καὶ ὁ ἀδιάλειπτος τῶν μαχῶν κρότος.

Ἐτελείτο λοιπὸν ἐν Μονάχῳ ἡ ἐορτὴ τῆς Ἀγίας Δωρεᾶς,¹ ἡ δὲ νέα καὶ ἡ παλαιὰ πόλις ἱ. Ἡ ἐορτὴ τῆς Ἀγίας Δωρεᾶς ἢ τοῦ Corpus ἢ Domini Christi, δηλ. τοῦ σώματος τοῦ Κυρίου ἢ τοῦ Χριστοῦ, προήλθεν ἐν τῇ δυτικῇ ἐκκλησίᾳ ἀπὸ τῆς ἰδέας τῆς μετουσιώσεως ἐν τῇ εὐχαριστίᾳ τοῦ ἄρτου καὶ οἴνου εἰς σῶμα καὶ αἷμα Χριστοῦ, ἰδρῶθι δὲ, ὅπως τιμᾶται ἡ εὐχαριστία ὡς ἀληθὲς σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀνεράνη δὲ ἡ ἐορτὴ κατὰ τὰ μέσα τοῦ ΙΓ' αἰῶνος, ὅτε μοναχῆ τις Ἰουλιανὴ ἐλέγετο, ὅτι εἶδε προσευχομένη τὴν πανσέληνον μετὰ τινος μικροῦ κενοῦ, ἐξήγγισε δὲ τὸ ὄραμα τοῦτο οὕτως, ὅτι ἐν τῷ κύκλῳ τῶν ἐορτῶν τῆς ἐκκλησίας ἔλλειπεν ἐορτὴ τις πρὸς δύο ἐν τῇ εὐχαριστίᾳ τελοῦμένου θαύμα-

εἶχε στολισθῆ δι' ἀνθέων καὶ σημαῖων καθ' ὅσας τὰς ὁδοὺς δι' ὧν ἐμελλε νὰ διέλθῃ ἡ ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἐξερχομένη μεγάλη πομπή. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος εἶχεν εὐλογῆσαι τὸ πλῆθος, ὁ βασιλεὺς εἶχεν ἀποκαλύψει τὴν εὐγενῆ αὐτοῦ κεφαλὴν ἐνώπιον τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὁ δὲ λαὸς ἔχαιρε γινώσκων ὅτι ὁ Θεὸς ἦτο τοῦ λοιποῦ μετ' αὐτοῦ, μάλιστα ὁ λαὸς τῶν παλαιῶν συνοικιῶν, ὅστις ἔχει ἰδιαίτερον πρὸς τὰς τοιαύτας τελετὰς ἔρωτα, καθόσον τὸν λαὸν ἐκεῖνον καταρτίζουσιν οἰκογενεαὶ τιμίαι καὶ εὐσεβεῖς, ἐργαζόμεναι ἐπιμόνως καὶ ζῶσαι καλῶς ἐν εὐτυχίᾳ καὶ ἐν εὐθυμίᾳ. Τοιοῦτοι ὑπῆρξαν καὶ οἱ πρόγονοι αὐτῶν, καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ Γουστάβος Ἀδόλφος παρέβαλλε τὸ Μόναχον πρὸς σάγμα χρυσοῦν ἐπὶ ἰσχυροῦ ἵππου.

Αἱ ἄγονοι πεδιάδες αἱ ἐκπροσωποῦσαι τὸν ἰσχνὸν ἵππον οὐδὲν ἄλλο παράγουσιν εἰμὴ μόνον χόρτον, ἀλλ' ὁ χόρτος οὗτος καθιστᾷ αὐτάς πλουσίας, κατὰ τὴν ὄψιν τοῦλάχιστον. Τὴν κυριακὴν καὶ τὰς ἐορτάς, ἅπαντες οἱ ἐργάται, ἄνδρες, γυναῖκες, παιδία, διάγουσιν ἐκεῖ τὰς ὥρας τῆς ἀνέσεως ὑπὸ τὰς κερασσὰς τὰς σκιαζούσας τὰ μικρὰ, λευκὰ καὶ κυανοθαφῆ καπηλεῖα παρὰ τὸν Ἰσαρ, ὅστις βέει πάντοτε ὀρηκτικῶς, οὐχὶ ὁμως καὶ αἱματόφυρτος ὡς κατὰ τὴν ἐπιούσαν τῆς μάχης τοῦ Χοχενλίνδεν. Αἱ πλύντριαι ἐμβάπτουσιν ἐν αὐτῷ τοὺς γυμνοὺς αὐτῶν βραχιόνας, οἱ κύνες λούονται κατὰ τὰ μέρη ἐνθα ἐπίχρωμά τι ἢ κάλαμοι διακόπτουσι τὸ ρεῦμα, οἱ φοιτηταὶ δὲ καὶ αἱ κόραι περιπατοῦσιν ἐπὶ τῆς χλόης, ἐνᾧ ἀκούεται μελωδία τις φαιδρὰ ἢ μελαγχολικὴ, κατὰ τὴν διάθεσιν τοῦ μουσικοῦ. Ἡ Βαυαρία κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην τοῦ ἔτους εἶναι ὀληγαρὰ καὶ ζωή. Νύκτα καὶ ἡμέραν, ἀμαξίδια πλήρη φαιδρῶν ἐκδρομῶν τρέχουσι μεταξὺ τῶν δένδρων πρὸς ἀγροτικὸν τινα χορὸν ἢ πρὸς τὴν θερινὴν κατοικίαν φιλικῆς οἰκογενείας. Πᾶς ὁ δυνάμενος νὰ δαπανήσῃ ἐν κρεῦττέριον, προμηθεύεται ποτήριον ζύθου καὶ πινοὴν καθαροῦ ἀέρος. Οἱ γέροντες καπνίζουσιν ἐν τῷ ἀγαπητῷ αὐτῶν καπηλεῖῳ καπνοσύριγγα ἐκ βεβαμμένης σινοκεράμου, οἱ δὲ νέοι πλανῶνται ἀνά δύο ὑπὸ τὴν σκιάν τῶν δένδρων.

Τὰ αὐτὰ ἐγίνοντο καὶ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, παράδοξον δὲ ἤθελεν εἶναι τῇ ἀληθείᾳ νὰ μὴ ἐορτάσῃ τις ὀπωσθήποτε τὴν μεγάλην ἐορτήν. Ἴνα δὲ συμβῆ τὸ τοιοῦτον ἔπρεπε νὰ ἦναι μόνος ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἀληθῶς μόνος ἦτο ὁ Χριστιανὸς Βίντερ. Καθήμενος παρὰ τὸ παράθυρον τοῦ ὑπὸ τὴν στέγην ὀματίου του, ἐθεώρει ἄνωθεν τὴν φαιδρὰν τοῦ κάτω πλήθους τῦρτος τῆς μεταβολῆς (1261). Ὁ πάπας Οὐρβανὸς ὁ Δ' ἐγενίκευσε τὴν ἐορτήν. Οὐδεμίᾳ ἄλλῃ ἐορτῇ ἐν τῇ δυτικῇ ἐκκλησίᾳ ἐτελείτο καὶ τελεῖται λαμπρότερον καὶ μεγαλοπρεπέστερον ταύτης. Σ. Μ.

ἦν μακρὰν ὠν αὐτῆς, ὡς ὑπῆρξεν ἐφ' ὅλης αὐτοῦ τῆς ζωῆς μακρὰν τῆς εὐδαιμονίας, ἀνελογίζετο δὲ τὰς ἡμέρας τῆς νεότητός του. Ἡ πενιχρὰ κατοικία του ἐν προαστειῷ τινὶ τῆς πόλεως, πέραν τῆς πύλης τοῦ Ἰσαρ, ἀπετέλει μέρος ὑψηλῆς ξυλίνης οἰκίας, ἐν ἣ ἀίπτωχαὶ οἰκογενεαὶ συνεσωρεύοντο πολυάριθμοι ὡς αἱ κορῶναι εἰς τὰ παλαιὰ τεῖχη. Ὅπισθεν τῆς οἰκίας ὑπῆρχε κῆπος, ἐὰν δυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν κῆπον σύμπλεγμα ἀγρίων χόρτων, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὁποίων ὑφούντο δύο μηλέαι γεγηρακυῖαι, πρὸ πολλοῦ μὴ καρποφοροῦσαι πλέον καὶ δύο καστανεαὶ τῶν Ἰνδιῶν. Πρὸ τῆς θύρας τῆς εἰσόδου διήρχετο ἡ ὁδὸς ἔχουσα σειρὰν θαλερῶν δένδρων καὶ ἐκεῖθεν τῆς ὁδοῦ ἔρρεεν ὁ ποταμὸς παταγώδης καὶ πράσινος ὡς ἡ θάλασσα.

Ὁ Χριστιανὸς Βίντερ ἐθεώρει, λέγομεν, ἐκ τοῦ παραθύρου του τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως τρέχοντας εἰς τὰς διασκεδάσεις των· ἐπεῖνα καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὸ ὁμολογήσῃ, τὸ δὲ ἐνδύμα αὐτοῦ ἦτο κατατετριμμένον, ἀλλ' ὁμως ἦτο εὐειδὴς γέρον καὶ ἡ λευκὴ αὐτοῦ κόμη περιεκόσμηε χαρακτηριστὰς λεπτοῦς καὶ εὐγενεῖς, καίτοι ἡ ἡλικία καὶ ἡ ἀδυναμία εἶχον κυριώσαι τὸ μέγα αὐτοῦ ἀνάστημα καὶ ἦτο τοσοῦτον ἰσχνὸς ὥστε ὅτε ὕψωνε τὴν χεῖρα πρὸς τὸν ἥλιον, ἠδύνατό τις νὰ ἴδῃ διὰ τῶν ἀπεξηραμένων ἰσθῶν. Τοιοῦτος ὦν ὁ Χριστιανὸς Βίντερ ἠδύνατο νὰ προσπορισθῇ τὰ πρὸς τὸ ζῆν χρησιμεύων εἰς τοὺς ζωγράφους ὡς τύπος τοῦ ἐπαιτουμένου Βελισαρίου ἢ τοῦ βασιλέως Ἀἰῆ ἐν τῷ μέσῳ τῆς θυέλλης ἢ τοῦ Βλαῆ πρὸ τῆς λαιμητόμου, ἀλλ' ἡ ὑπερηφανία τὸν ἀπέτρεπεν ἀπὸ τοῦ τοιοῦτου ἐπαγγέλματος, καθότι ἦτο ζωγράφος, καίτοι ὁ κόσμος οὐδέποτε ἠθέλησε ν' ἀναγνωρίσῃ αὐτὸν ὡς τοιοῦτον, οὐδὲ κἂν ν' ἀκούσῃ περὶ αὐτοῦ. Διατί; τίς οἶδε; Ἡ φήμη εἶναι παράξενος καὶ ἀπονέμει ἢ ἀρνεῖται τὴν εὐνοίαν αὐτῆς μετὰ παράδοξον ἰδιοτροπίας. Συμβεβηκός τι τυχαῖον ἢ ἐλλειψὶς εὐνοικῶν περιστάσεων ἢ δυσπιστία πρὸς ἑαυτὸν ἢ ἀγνοία τῶν μέσων τῆς ἐπιτυχίας ἢ καὶ πάντα ὁμοῦ, εἶχον μὲν καταστήσει αὐτὸν ἄσημον καὶ ἄγνωστον, ἀλλ' οὐχ ἦττον ἐξηκολούθει ζωγραφῶν καὶ οὐδέποτε ἀπεφάσις νὰ ἐπιχειρήσῃ ἄλλο τι.

Ὁ Χριστιανὸς Βίντερ ἀνεπόλει λοιπὸν τὸν βίον αὐτοῦ ἐνᾧ ἔβλεπε τοὺς ἄλλους τρέχοντας φαιδρῶς πρὸς τοὺς ἀγρούς. Ἡ τύχη εἶχε καταδικάσει αὐτὸν νὰ βλέπῃ πάντοτε τὰ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου τοῦτου βέοντα μακρὰν αὐτοῦ, ὡς ἔρρεον σήμερον παρερχόμενοι παταγῶδως καὶ ἀνευδότως, ὁ χεῖμαρρος τοῦ ἐστολισμένου πλήθους καὶ ὁ Ἰσαρ. Ἐνελογίζετο τὴν νεότητα αὐτοῦ τὴν πλήρη φιλοδόξου ὀρηκῆς καὶ ἀπατηλῶν ἐλπίδων, τὰς ὁποίας οὔτε τῆς Ἰένας οὔτε τοῦ Βαγγράμ τὰ πυροβόλα κατίσχυσαν νὰ διασκεδάσωσιν. Ἐν τῇ παιδικῇ ἡλικίᾳ ἐγνώρισε τὴν πενίαν, ὡν ὁ νεώ-

τατος υἱὸς πολυμελοῦς οἰκογενείας λεβητοποιοῦ, ἀπὸ πρώτας δὲ μέχρι ἐσπέρας ἤκουεν ἀράς καὶ ἐλάμβανε κτυπήματα διότι ἐπεδίδετο εἰς ματαίους ῥεμβασμούς ἐνᾧ οἱ ἄλλοι εἰργάζοντο, καὶ ὁμως ἐξηκολούθει λέγων: Θά γείνω ζωγράφος. Ἐνᾷ τὸ αἷμα ἔρρεεν εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν, αὐτὸς εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους εἰς τὸ θεῖον τῆς Τέχνης μείδιωμα καὶ αὐτὸ μόνον ἔβλεπε. Χάριν τῆς Τέχνης ἐπορεύθη γυμνόπους εἰς Ἰταλίαν καὶ ἐκεῖ ἐμελέτησε καὶ ἠγωνίσθη, ἕως τὸν πυρετὸν μεγάλου ἀγῶνος διεδέχθη ἢ θεία εἰρήνη ἢ ἀπορρέουσα ἀπὸ τῆς συνειδήσεως τῆς ἰδίας ἰσχύος. Ἐπίστευσε δὲ εἰς ἑαυτὸν, ἀλλὰ τοῦτο δυστυχῶς δὲν ἤρκει, ἐνόσῃ δὲ παρήρχοντο τὰ ἔτη καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐπέμενον ἀπιστοῦντες εἰς αὐτὸν, ἡ εὐγενὴς τοῦ Χριστιανοῦ πεποίθησις καθίστατο πικρὰ καὶ ὀδυνηρά. Πιστὴ σύντροφος αὐτοῦ ὑπῆρξεν ἀείποτε ἡ ἀτυχία ἢ μὲν δόξα εἶναι πολλάκις ἰδιότροπος, ἢ δ' ἀτυχία εἶναι σχεδὸν πάντοτε πιστὴ καὶ ἐμμέλει ὅπου ἅπαξ προσεκολλήθη. Τὰς εἰκονογραφίας αὐτοῦ ἐκάλυψαν ἱστοὶ ἀράχνης. Διατί; οὐδ' αὐτὸς ἐνόει. Ἴσως ἦτο πολὺ ὑπερήφανος, εἰς δὲ τὴν πενίαν ἢ ὑπερηφανία δὲν ἐπιτρέπεται, ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἦτο ἐξ ἐκείνων, οἵτινες ἐρποῦσιν ἵνα ὑψωθῶσιν. Ὁ Χριστιανὸς Βίντερ εἶχε κλείσει τὸ ἐβδομηκοστὸν πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας του τὴν ἡμέραν ἐκείνην τῆς Ἀγίας Δωρεᾶς. Πόσος, φεῦ! εἶχε παρέλθει χρόνος ἀφότου ἐγκατέλιπε τὴν πατρικὴν οἰκίαν ἔχων μὲν ἕνα ἄρτον καὶ ὀλίγα γροσάκια, λέγων δὲ ἐνᾷ ἠτένιζε πρὸς μεσημβρίαν: Θά γείνω ζωγράφος! Εἶχε παρέλθει πλέον τοῦ ἡμίσεως αἰῶνος καὶ ὁμως οὐδεὶς οὐδέποτε ἀνέφερεν ἕκτοτε τὸ ὄνομα τοῦ ζωγράφου Χριστιανοῦ Βίντερ. Εἰργάσθη ἐξ ὅλης καρδίας τὰ ἔργα, ἄτινα οὐδεὶς ἤθελε νὰ παρατηρήσῃ, κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν, ὑπέστη καὶ ψῆχος καὶ πείναν, ἐστερήθη τὰς διασκεδάσεις καὶ τὸν ἔρωτα, ἐθυσίασεν εἰς τὴν τέχνην τὰς νύκτας καὶ τὰς ἡμέρας, τὴν νεότητα καὶ τὴν ὄρμον αὐτοῦ ἡλικίαν, καὶ ὁμως ὁ κόσμος οὐδὲ κἂν ἐγνώριζεν αὐτόν. Τὸν ἐπιούσιον ἄρτον ἐπορίζετο χαράττων χαλκογραφίας ὡς παρήγγελλον αὐτῷ οἱ τῶν εἰκονογραφῶν ἔμποροι, ἀλλὰ καὶ οὗτοι ὀλίγην ἔδιδον αὐτῷ ἐργασίαν, προτιμῶντες ἄλλους καλλιτέγνας νεωτέρους καὶ εὐτυχεστέρους. Ἐλέγετο ὅτι ὁ ψυχρὸς καὶ ἀπότομος τρόπος, ὃν ἐκ τῆς διαρκούς δυστυχίας ἀπέκτησεν, ἀπέστρεφεν ἀπ' αὐτοῦ τὴν συμπάθειαν. Ὁ Βίντερ δὲν ἠρνεῖτο τοῦτο. Ὅτε ὁ βορρᾶς πνέει ἀδιαλείπτως, τήκονται ἄρά γε ποτὲ οἱ πάγοι; Ὑπάρχει εἰκονογραφία τοῦ Φραγκίσκου Chiffard, παριστῶσα τὸ μέγα καὶ λαμπρὸν τῆς Τέχνης πλοῖον, ἔχον ὑπὸ τὴν πρύμναν τὰ πτώματα τῶν πνιγνῶν καὶ τὰ βασιανίζόμενα σώματα τῶν ἐτι παλαιόντων. Ὁ Χριστιανὸς Βίντερ συγκατηρήμετο μεταξὺ τῶν θυμάτων ὅσα

οὐδέποτε κατορθοῦσι ν' ἀναφίχθωσιν ἐπὶ τοῦ πλοίου, ἀλλ' οὔτε ἐβυθίσθη ποτὲ ἐντελῶς, καίτοι πᾶσα κατεβλήθη πρὸς τοῦτο προσπάθεια. Ἡγωνίσθη ὑπὲρ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, ἀλλ' εἶχεν ἤδη ἀποκάμει καὶ ἐνόει ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ Χριστιανοῦ Βίντερ, ὅπερ ἐμελέτα ἄλλοτε νὰ ἐγγραφῆ χρυσοῖς γραμμασίν ἐπὶ τῶν πυλῶν τῆς γενεθλίας αὐτοῦ πόλεως, δὲν ἤθελε χαραχθῆ ἄλλου ποῦ, εἰμὴ ἐπὶ τοῦ τάφου πένητος, ἐπὶ τῇ ἀπιθάνῳ ὑποθέσει ὅτι ὁ τάφος ἐκεῖνος ἤθελε φέρει ὄνομα. Δὲν ᾤκτειρεν ἑαυτὸν, ἔκλαιε μόνον τὰς θείας ὀπτασίας, αἵτινες ἐπέπρωτο νὰ ἐξαφανισθῶσι μετ' αὐτοῦ, τὰς λαμπρὰς εἰκόνας, αἵτινες εἶχον θέλξει τὴν φαντασίαν αὐτοῦ, ἐνεκα δὲ τῆς κακοβουλίας τῶν ἀνθρώπων δὲν ἤδυνήθη νὰ καταστήσῃ γνωστάς.

Ὁ γέλωσ καὶ ἡ μουσικὴ ἀντήχουν ὑποκάτω τῆς οἰκίας του, αὐτὸς δὲ δὲν εἶχε φάγει τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καθότι δὲν εἶχε δοθῆ εἰς αὐτὸν ἐργασία πρὸ ἡμερῶν καὶ εἶχε δαπανήσει καὶ τὸν τελευταῖον αὐτοῦ ὄβολόν. Ἀληθῶς, πολλάκις ἐστερήθη τοῦ ἄρτου ὅπως προμηθευθῆ χρώματα, ἀλλὰ τίς ἤθελε σκεφθῆ ν' ἀγοράσῃ τὰ πρὸ τριάκοντα ἐτῶν συσσωρευθέντα ἔργα τῆς φαντασίας ἀνθρώπου ἀγνώστου; Οὐδὲ νὰ προσφέρῃ καὶ αὐτὰ ἐτόλμα πλέον; περιφρονήσεις καὶ παραγκωνισθεῖς ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ἡλικίας, δὲν κατεδέχεται ν' ἀνακράξῃ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ γήρατος καὶ τῆς ἐρημίας: Μὲ λησμονοῦσι καὶ ἀποθνήσκω! Καὶ ὄντως τὸν ἐλθρόνον, ὡς λησμονεῖ τὸ πλῆθος τὸ ξηρὸν φύλλον, ὅπερ πατεῖ. Καὶ ὅμως ἐνῶς παρτήρει ἄνωθεν τὴν ὁδὸν μειδίαμα βραχὺ ἐφάνη ἐπὶ τοῦ αὐστηροῦ αὐτοῦ προσώπου καὶ παρῆλθεν ὡς παρέορτα ἀκτὶς ἡλίου φωτίσασα πρὸς στιγμὴν τὸν χιονώδη τοῦ χειμῶνος ὀρίζοντα.

Ἦτο δὲ τὸ μειδίαμα ἐκεῖνο ἀπαύγασμα ἄλλου μειδιάματος διαλάμποντος ἐπὶ τῆς ἀθώας μορφῆς νέας κόρης ἐστραμμένης πρὸς αὐτόν. Ἡ κόρη ἐκείνη διήρχετο ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πλῆθους, λευκὴ καὶ ξανθὴ, ἔχουσα ῥόδα ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ πλοσίον αὐτῆς τὸν ἑραστήν της. Ἡ Λιλὴ ἦτο τέκνον τοῦ οἰκοδεσπότου, πτωχὴ ὡς ὅλοι οἱ γείτονες αὐτῆς· ἀλλ' ἄφροντις καὶ εὐθυμος, γλυκεῖα καὶ ἄκακος, ἤδεν ὡς πτηνὸν δι' ὅλης τῆς ἡμέρας εἴτε νήθουσα, εἴτε περὶ τὰ τῆς οἰκίας ἀσχολουμένη, εἴτε τρέχουσα ἐντὸς τοῦ παλαίου κήπου. Βλέπων λοιπὸν αὐτὴν ὁ Χριστιανὸς Βίντερ ἐμειδίασε καὶ ἐνεθυμήθη ἄλλην τινὰ κόρην, ἥτις πρὸ ἡμίσεως αἰῶνος περιπάτει στηριζομένη ἐπὶ τοῦ βραχίονος αὐτοῦ παρὰ τὰς ὀχθὰς τοῦ αὐτοῦ ποταμοῦ, πρὸ ἐτῶν δὲ ἀπείρων ἐκοιμάτο ὑπὸ τὴν γῆν παρὰ τὸν τοίχον ἀρχαίας ἐκκλησίας.

Ἡ Λιλὴ ἐξηκολούθει ἀτενίζουσα τὸν γέροντα καὶ δεικνύουσα αὐτῷ τοὺς λευκοὺς αὐτῆς ὀδόντας· συνήθως ἐφοβείτο αὐτόν, ἀλλὰ τὴν ἡμέ-

ραν ἐκείνην ἦτο τοσοῦτον εὐθυμος, ὥστε ἡ χαρὰ καθίστα αὐτὴν τολμηρὰν ὡς λέαιναν. Ὁ Βερθόλδος ἦτο μετ' αὐτῆς, ὁ εὐειδὴς καὶ ἀνδρείος Βερθόλδος, ὅστις ἐμελλε νὰ μνηστευθῆ αὐτὴν ἐὰν ἐβραβεύετο κατὰ τὸν ὑπὸ τοῦ βασιλέως τεθέντα ἀγῶνα, οὐ ἐμελλον νὰ μετὰσχῶσιν πάντες οἱ νέοι καλλιτέχναι, οἱ ἔχοντες ἀξίαν τινὰ. Ὁ Βερθόλδος Λανδοῦ ἦτο εἰσέτι μαθητευόμενος, ἀλλὰ παρείχε χρηστάς ἐλπίδας κατὰ τὴν γνώμην πάντων καὶ αὐτοῦ τοῦ θεοῦ του, ὑαλογράφου περιφήμου ἐν Νυρεμβέργῃ. Οἱ ἐμπειρογνώμονες ἀνεγνώριζον τὴν ἱκανότητα αὐτοῦ, ὁ δὲ πατήρ τῆς Λιλῆς εἶχεν ὑποσχεθῆ εἰς τὸν θεὸν τοῦ Βερθόλδου ὅτι ἂν οὗτος ἐνίκα ἐν τῷ διαγωνισμῷ, ἤθελεν ἀπολαύσει συγγρόνως καὶ τὴν ἐρωμένην του, ὥστε ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Βερθόλδος καὶ ἡ Λιλὴ περιήρχοντο τοὺς λειμῶνας σχεδιάζοντες ν' ἀκούσωσιν ὁμοῦ τὴν ἐσπέραν τὸν Siegfried, ὡς ἔχει καθήκον καὶ χαρὰν πᾶς ἀληθῆς Βαυαρὸς. Οἱ δύο νέοι ἦσαν εὐτυχεῖς ὡς αἱ ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν ἱπτάμεναι τρυγόνες, ὁ δὲ Χριστιανὸς Βίντερ ἔβλεπεν αὐτοὺς ἄνευ πικρίας, καίτοι τὰ ἐβδομήκοντα πέντε αὐτοῦ ἔτη ἔκαμπτον τὴν λευκὴν κεφαλὴν του καὶ ἡ πεῖνα ἐθέριζε τὰ σπλάγγνα του· ἔλεγε μόνον καθ' ἑαυτὸν: διατὶ τὸ ἔαρ εἶναι τόσον βραχὺ, ὁ δὲ χειμὼν τόσον μακρὸς;

Ἐπειτα ἀπεμακρύνθη τοῦ παραθύρου καὶ ἐκάθησε νὰ φάγῃ τεμάχιον ἄρτου, ὅπερ εἶχεν εὑρεῖ εἰς τὰς ἀγυῖας, ὅπου οὐδὲ κἄν κύων διεφιλονεικῆσεν αὐτό, ἐνῶ δὲ ἔτρωγεν ἡρώτα ἑαυτὸν διατὶ ἄρα γε ἔζη αὐτὸς, ἐνῶ τόσοι ἄλλοι ἀπῆρχοντο εἰς τὸ κοιμητήριον καὶ μικρὰ παιδιὰ, καὶ κόραι, καὶ νεαραὶ μητέρες, καὶ ἄνδρες ἀκμαῖοι, οὓς ὁ κόσμος ἡγάπα βεβαίως. Τὸ φῶς ἐξέλιπε κατ' ὀλίγον, ἡ ἡμέρα ἐληξεν, ἡ δ' ὥρὰ τῆς δύσεως λάμπει ἐξετάθη ἐπὶ τῶν ὑδάτων. Ἐν τῷ δωματίῳ τοῦ Χριστιανοῦ Βίντερ, τὸ σκότος ἐπῆρχετο πρὸ τῆς νυκτός, αὐτὸς δὲ ἔμενεν ἡσύχως εἰς τὴν θέσιν του· μήπως δι' ὅλης τῆς ζωῆς αὐτοῦ δὲν εἶχε μείνει ἐν τῷ σκότει; Τὸ τέλος του πιθανῶς προσήγγιζεν, οὐδεὶς λόγος ὑπῆρχεν ὅπως εὖρη καὶ πάλιν τεμάχιον ἄρτου, χρήματα δὲν εἶχε πλέον καὶ ἐλεημοσύνην δὲν κατεδέχεται νὰ λάβῃ. Ἐπταίεν ἄρα γε αὐτὸς διότι περιήλθεν εἰς τὴν ἐσχάτην ἀνάγκην; Ὁ Βίντερ ἦτο ταπεινὸς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς συνειδήσεως αὐτοῦ, ὑπερήφανος δὲ μόνον ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων. Ἐπίσθη τέλος ὅτι αὐτὸς ἐπλανᾶτο καὶ ὅτι δὲν εἶχε μεγαλοφυῖαν.

Ἡ νύξ ἐπῆρχετο, τὰ ὑδάτα ἦσαν εἰσέτι ῥοδάχροα, μακρόθεν ἠκούοντο βομβοῦσαι μυρία εὐθυμοὶ φωναί, ὁ δὲ Χριστιανὸς Βίντερ ἐξηκολούθει μένων μόνος ἐν τῷ σκότει.

Αἴφνης ἐκρουσέ τις ἐλαφρῶς τὴν θύραν. Ὁ Βίντερ εἶπεν: ἐμπρός! διὰ φωνῆς κεκμηκυίας. Ἡ θύρα ἀνοίγεται ἄλοφῶς ὡς ἐὰν ὄβει αὐτὴν

τρέμουσα χεῖρ, μικρὰ δὲ χρυσὴ κεφαλὴ ἐφάνη, ἡ κεφαλὴ τῆς Λιλῆς, ἥτις ἔφερεν ἐπὶ δίσκου τεμάχια ἄρτου καὶ χαιρομηρίου καὶ ριάλην ξανθοῦ ζύθου.

«Κύριε Βίντερ, εἶπε δειλῶς, δειπνοῦμεν ὅλοι κάτω ἐν εὐθυμίᾳ... ἀκούετε πῶς γελῶσι... καὶ ἐσκέφθημεν ὅτι ἴσως... εἶσθε μόνος, καὶ ὅτι δὲν ἐλάβετε τὸν κόπον νὰ παραγγείλητε τὸ δεῖπνόν σας καὶ ὅτι... τέλος... ἐγώ...»

Ἡ Λιλὴ ἔπαυσεν ἐρυθριῶσα καὶ ἀπέθηκε τρέμουσα τὸν δίσκον ἐπὶ τῆς τραπέζης. Ἐγένωσκεν ὅτι ὁ γέρον ἀπέθνησκε τῆς πείνης, ἤθελεν ὅμως νὰ προσποιηθῆ ὅτι τὸ ἡγνῶει, ἀλλ' ἦτο δεκαεξαέτις μόλις καὶ δὲν ὑπεκρίνετο εὐκόλως.

Ὁ Χριστιανὸς Βίντερ ἠρυθρίασε καὶ αὐτὸς ἐξ αἰσχύνης καὶ ὀργῆς. Οὐδέποτε παρεπονέθη, οὐδέποτε ἐζήτησεν ἔλεος, πρῶτον ἡδη προσέφερετο εἰς αὐτόν. Ἀπόθησε λοιπὸν τὴν δίσκον, οὐχὶ ἀποτόμως, καθότι ἡ φέρουσα αὐτόν ἦτο γυνή, ἀλλ' ἀποφασιστικῶς.

«Ἡ πρόθεσίς σας εἶναι καλὴ, εἶπε τραχεῖα καὶ βραχεῖα τῇ φωνῇ, ἀλλὰ σὰς εὐχαριστῶ, κυρία, ἐδείπνησα ἤδη.»

Οἱ γλαυκοὶ ὀφθαλμοὶ τῆς μικρᾶς ἐπλήσθησαν δακρύων.

«Ἐθυμώσατε μαζί μου, Κύριε Βίντερ;

— Ὅχι τέκνον μου, εἶμαι ἀπεναντίας εὐγνώμων, ἀλλ' οὐδενὸς ἔχω ἀνάγκην.

— Διατὶ εἶσθε τόσο ὑπερήφανος καὶ τόσο κακός; ἀνεκράξε λησμονοῦσα ἐν τῇ ἀθυμίᾳ τῆς τὴν προτέραν δειλίαν. Εἶναι τόσο μικρὸν πράγμα καὶ θὰ με κάμψῃ τόσο εὐχαρίστησιν.»

Ὁ Βίντερ ὑπεμειδίασεν· ἐγνώριζεν αὐτὴν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς γεννήσεώς της καὶ ἤξευρεν ὅτι ἦτο ἀγαθὴ καὶ εὐθυμος καὶ ὅτι ἡγάπα νὰ χορεύῃ ὑπὸ τὰς κεράσους, χωρὶς ὅμως νὰ παραμελῆ τὸ πλεξιμόν της παρὰ τὴν οἰκογενειακὴν ἐσίαν.

«Καὶ ἐμὲ θὰ εὐχαριστήσης, ἐὰν λάβῃς ὀπίσω τὸ δῶρόν σου, εἶπεν ἡπιώτερον. Ὁ Θεὸς νὰ σὲ εὐλογῆσῃ, Λιλὴ, ἐλπίζω ὅτι ὁ μνηστήρ σου θὰ φανῆ ἀξίος σου. Καλὴν νύκτα.»

Τὴν ἐξήγαγε μετὰ τοῦ δίσκου της καὶ ἔκλεισε τὴν θύραν.

«Καὶ ὅμως ἀποθνήσκει τῆς πείνης!» ἔλεγε κλαίουσα ἡ κόρη κατακλινούσα εἰς τὸ μαγειρεῖον, ὅπου ἔλαμπον αἱ λυχνίαι καὶ τὰ χαλκώματα καὶ οἱ ἀπὸ τῶν τοίχων κρεμάμενοι πράσινοι κλάδοι, οἱ δὲ ἄλλοι ἐδείπνον ἐνῶ ὁ Βερθόλδος ἤδε κρούων τὴν κιθάραν.

Πάντες οἱ ἐκεῖ εὐρισκόμενοι ἦσαν πτωχοί, ὡς οἱ πάντες ἐφρόνον, ἀλλ' ἡ Λιλὴ ἐνόμιζεν αὐτοὺς πλουσίους παραβαλλομένους πρὸς τὸν ἔρημον γέροντα, ὅστις ἐπασχεν ἐν σιγῇ ἐν τῷ μαύρῳ δωματίῳ του πλησίον τῶν ἀστέρων.

«Μήπως καὶ σύ ποτε καταντήσης ὡς αὐτός, ἀγαπητέ μου Βερθόλδε! ἐπιθύρῃς καθημένη πλησίον τοῦ ἑρασοῦ της. Καὶ ἐκεῖνος ἦτο ζωγράφος.»

Ὁ Βερθόλδος ἐγέλασε μετὰ τῆς ὑπεροψίας τῆς χαρακτηριστικῆς τὴν πρώτην νεότητα.

«Τοῦτο μὴ τὸ φοβείσαι,» ἀπεκρίθη.

Ὁ Βερθόλδος περιεφρόνει εἰς ἄκρον τὴν ἀποτυχίαν, ὃν δὲ τριῶν καὶ εἰκοσιν ἐτῶν καὶ ἱκανὸς καὶ ἐρωτευμένος, εἶχε σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ μιμηθῆ τὸν Καουλβάχ. Ἐθεώρει τὴν ζωὴν ὡς εὐμορρον ἐρωμένην, ἥτις ἦτο ἀδύνατος νὰ φανῆ ποτὲ ἀπίστος. Ὀλίγον ἔμελεν αὐτῷ ὅτι πρὸς τὸ παρὸν οὐδὲ λεπτόν εἶχε· μετὰ δέκα ἔτη ἤθελεν ἔχει ἑκατομμύρια καὶ κατὰ πρῶτον ἤθελε νικήσει εἰς τὸν διαγωνισμὸν τὸν γινόμενον διὰ τὰς τοιογραφίας τῆς νέας πύλης, ἥτις ἔμελλε νὰ ὀνομασθῆ πύλη τοῦ Ταγγούζερ.

Δώδεκα μῆνων προθεσμίᾳ εἶχε δοθῆ εἰς τοὺς διαγωνισθησομένους ὅπως ἐτοιμάσωσι τὰ σχέδιά των, πᾶς δὲ βυαρὸς ὑπήκοος εἶχε τὴν ἀδειαν νὰ διαγωνισθῆ. Ἰσως ἦτο παράτολμον νὰ ἐκτεθῆ τις εἰς τοιοῦτον ἀγῶνα, οὐ ἐμελλον νὰ μετὰσχῶσι πλεῖστοι ζωγράφοι διάσημοι· ἀδιάφορον, ἡ παλαιστρα ἦτο ἀνοικτὴ εἰς ὅλους τοὺς Βαυαρὸς, ἡδη δὲ ἐντὸς ὀλίγων ἐβδομαδίων ἔληγεν ἡ προθεσμίᾳ. Τὰ σχέδια τοῦ Βερθόλδου ἦσαν ἔτοιμα καὶ ἐκάλυπτον τοὺς τέσσαρας τοίχους τοῦ μικροῦ δωματίου του, αὐτὸς δὲ εἶχε τὰς μεγίστας ἐλπίδας. Εἰς οὐδένα ἐπέτρπε νὰ ἴδῃ αὐτὰ, πλὴν τῆς Λιλῆς, ἥτις φυσικὰ συνεμερίζετο τὴν πεποθήσειν του, καὶ τοῦ πατρὸς τῆς Λιλῆς, ὅστις οὐδὲν περὶ τῶν τοιοῦτων ἐνοῶν, οὐδὲν ἄλλο ἔβλεπεν ἐν αὐτοῖς, ὡς γελῶν ἔλεγεν, εἰμὴ μόνον λευκὸν καὶ μαῦρον.

Οἱ συμμαθηταὶ τοῦ Βερθόλδου ἐκάλουν αὐτόν τολμηρὸν, ἀλλ' εἶχον συνειθίσει τὰ τολμημάτα του, ὁ δὲ Βερθόλδος εἶχε τὸ θάρρος ἐκεῖνο δι' οὐ καὶ μόνου κατορθοῦνται τὰ ἐπιδιωκόμενα. Ἐζωγράφει ἐπιτηδείως καὶ εἶχε λάθει πλεῖστα βραβεῖα ἐν τῷ σχολείῳ, ἤθελε δὲ νὰ λάβῃ καὶ αὐτὸ καὶ οὐδεμίαν εἶχε περὶ τούτου ἀμφιβολίαν. Μέγιστον ἐλάττωμα ἡ καὶ μόνον ἴσως, εἶχεν ἀπεριόριστον αἰσιν, ἄλλως, ἦτο εἰλικρινὴς καὶ τολμηρὸς καὶ ἀνδρείος, ἀξίος βλαστὸς ἰσχυρᾶς γενεᾶς κυνηγῶν, οἷους παράγουσι τὰ δάση τῆς Βαυαρίας. Τέκνον τῶν μεγάλων ἐκείνων δασῶν, ἐτίμα τὴν πατρίδα του διὰ τοῦ κάλλους αὐτοῦ καὶ τῆς ἀκαταμαχητοῦ ἀνδρίας, ἀλλὰ δὲν ἐμεγαλοφρόνει ἐπὶ τούτοις, ἐμεγαλοφρόνει μόνον ἐπὶ τῇ μεγαλοφυῖᾳ αὐτοῦ ὡς ζωγράφου, περὶ ἧς οὐδεμίαν εἶχεν ἀμφιβολίαν.

«Θέλεις νὰ πείσω τὸν κύριον Βίντερ νὰ μᾶς εἰπῇ τὴν γνώμην του περὶ τῶν ὠραίων σου σχεδίων», ἠρώτησε τὴν ἐσπέραν ἐκείνην ἡ ξανθὴ Λιλὴ.

Ὁ Βερθόλδος ἐγέλασε:

«Ποῖον; τὸν γέροντα, τὸν ἐπαίτην ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος κατοικεῖ ὑπὸ τὴν στέγην καὶ ἀπειποιῆται τὰ δῶρά σου; μήπως ἐννοεῖ τίποτε καὶ μήπως μὲ μέλει τί φρονεῖ; Βεβαίως ποτὲ

δὲν ἔκαμε καλὸν ἔργον, ἀφοῦ οὐδεὶς τὸν γνωρίζει.
— Ἐχει ὠραιότατα πράγματα ἐν τῷ δωματίῳ του, εἶπε δειλῶς πῶς ἡ Λιλῆ, καθότι ὁ ὑπερήφανος αὐτῆς καὶ ἀγέρωχος ἔραστής τὴν ἐφοβίζεν ὀλίγον.

— Ὁραῖα πράγματα σκεπασμένα μὲ ἀράχνας ὑποθέτω, ἀπήντησε γελῶν ὁ Βερθόλδος.

— Ναί, ἀράχαι εἶναι πολλαί, διότι κανεὶς δὲν τὰς σαρώνει, εἶπεν ἡ Λιλῆ μὴ ἐνοήσασα τὸν ἀστεϊσμόν.»

Ἀνέκαθεν ἐφοβείτο τὸν ὑψηλὸν ἐκεῖνον, σιωπηλὸν καὶ μελαγχολικὸν ἄνδρα, ὅστις τῇ ἐφαίνετο γέρον τότε ἢ ὅτε αὐτὴ ἦτο εἰσέτι νήπιον, ἀλλ' οὐχ ἦττον τὸν ἠγάπα, διότι τὸν ἐλυπεῖτο καὶ κατὰ συνήθειαν, ὡς ἠγάπα τὸν παλαιὸν σκύλον, ὅστις ἐφύλαττε τὴν οἰκίαν ἀπὸ τῶν παιδικῶν τῆς χρόνων.

Ὁ Βερθόλδος ἐξηκολούθει γελῶν, ἔπειτα δὲ τὴν ἐφίλησε καὶ ἔλαβε πάλιν εἰς χεῖρας τὴν κιθάραν του.

«Ἐπὶ τῶν ἰδικῶν μου ἔργων δὲν θά ἰδῆς ποτὲ ἀράχνας, σοὶ τὸ ὀμνῶ», εἶπεν, ὡς ἐάν ἦτο κύριος τοῦ μέλλοντος. Καὶ ὁ Χριστιανὸς Βίντερ, φεῦ! πρὸ ἡμίσεως αἰῶνος τὴν αὐτὴν εἶχε ποιήσασθαι!

Ἡ Λιλῆ δὲν ἐγέλασεν. Ἡ ἀνάμνησις τοῦ ὑπὸ τὴν στέγην σκοτεινοῦ καὶ ψυχροῦ δωματίου συνεχίνει καὶ ἐθλίβεν αὐτήν.

Περὶ ὥραν δεκάτην ὁ Βερθόλδος ἀπῆλθε, διότι ὁ πατὴρ τῆς Λιλῆς δὲν ἠγάπα νὰ μένωσιν ἀργὰ ἐν τῇ οἰκίᾳ του. Ἡ νύξ ἦτο λαμπρά, ὅλη δὲ ἡ πόλις εἰς κίνησιν ὑπὸ τὸν ἀστερόεντα οὐρανόν. Ἡ Λιλῆ ταχέως ἀπεκοιμήθη ἐν τῇ μικρᾷ αὐτῆς κλίνῃ, ἀλλ' ὁ νέος ζωγράφος καίτοι ἐρωτευμένος, δὲν ἠδύνατο νὰ βλέπῃ τὴν σελήνην συλλογίζόμενος τὴν ἐρωμένην του, ἀπαντήσας λοιπὸν συντρόφους τινας ἐπορεύθη μετ' αὐτῶν εἰς δημοσίον κήπον ἐν ᾧ ἐγόρευον, ἐχώρυσσε δὲ καὶ αὐτὸς ἕως ἡ σελήνης ἤρξατο ὠγρῶσα ὑπὸ τὸ χρυσοῦν τῆς πρωῆας φῶς. Ἡ τοιαύτη βαυαρικὴ ὅλως εὐθυμία οὐδὲν εἶχε τὸ ἐπιλήψιμον, οὐδ' αὐτὴ δὲ ἡ Λιλῆ ἤθελε σκεφθῆ νὰ μεμφθῆ τὸν Βερθόλδον ἐπὶ ταύτῃ. Δυστυχῶς ἡ διασκεδάσις ἔλαβε κακὸν τέλος. Οἱ σύντροφοι τοῦ Βερθόλδου συνεπλάκησαν μετ' ἄλλων νέων, φοιτητῆς τις ἐράπισε τὸν Βερθόλδον, ὅστις τὸν κατέβαλε διὰ γρονθοκοπήματος. Μετὰ ταῦτα ἐζήτησαν μέρος ἀπόκентρον τοῦ κήπου ὅπως μονομαχήσωσιν, ἐκτυπήθησαν δὲ μανιωδῶς διὰ τοῦ ξίφους, κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν φοιτητῶν. Ὅτε δὲ ὁ ἥλιος ἀνέτειλεν, ὁ Βερθόλδος ἔκειτο ἀναίσθητος, ἔχων αἱματόφυρτον τὴν ξανθὴν αὐτοῦ κόμην καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς κλειστούς.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐκείνην ὥραν ὁ Χριστιανὸς Βίντερ ἐξηκολούθει καθήμενος παρὰ τὴν τράπεζαν αὐτοῦ· τέλος βαρῦς ὕπνος κατέλαβεν αὐτόν, ὅτε δὲ ἐξύπνησεν, ἡ λάμψις τῆς πρωῆας διεδ-

χετο ἐπὶ τοῦ Ἰσαρ τὴν λάμψιν τῆς ἐσπέρας καὶ κάτω ἐν τῷ κήπῳ, τὰ πτηνὰ τῆς Λιλῆς ἐκελάδουν. Ἡγέρθη κατάψυχρος· ἡ πείνα καὶ τὰ διάφορα δεινὰ τὰ παρομαρτοῦντα εἰς τὸ γῆρας ἐβασάνιζον αὐτόν. Ἀλλὰ διατί ἀρά γ' ἐξηκολούθει ζῶν; Διότι ἡ φύσις εἶχε προικίσει αὐτόν δι' ὑπομονῆς, καὶ διότι ἐπίστευεν εἰλικρινῶς ὡς παιδίον τὸν Θεὸν τὸν λησιμονοῦντα αὐτόν, οὐδ' ἐσκέπτετο ν' αὐτοκτονήσῃ, καίτοι ἐκάστη ἡμέρα τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἦτο σειρά βασάνων. Μήπως ὁ σκοπὸς ἐγκαταλείπει τὴν θέσιν του ὅτε ἡ νύξ εἶναι μακρὰ; Ἡγέρθη ἀναλογιζόμενος μετὰ φρίκης τὰς ἀμέτρους ὥρας τῆς ἀρχομένης ἡμέρας, ὡς μετρεῖ ὁ κεκμηκὼς ὀδοιπόρος τὴν ἀπέραντον τῆς ἐρήμου ἔκτασιν ἣτις ὑπολείπεται αὐτῷ νὰ διανύσῃ ἔτι.

Κατέβη δὲ μετὰ βήματος ἀδυνάτου καὶ τρέμοντος ἵνα ζητήσῃ ἐν τῇ πόλει ἐργασίαν καὶ διελθὼν τὴν πύλην τοῦ Ἰσαρ ἐθάσεν εἰς τὴν Πλατεῖαν τῆς Μαρίας Marienplatz, ἐνθα κατόκει τις τῶν ἐμπόρων, οἵτινες τῷ ἐδίδον ἐνίοτε βιβλία καὶ ἐφημερίδας ὅπως ἐπικοσμήσῃ αὐτὰ δι' εἰκονογραφίων. Διαβαίνων δὲ ὑπὸ τὰ προπύλαια τοῦ ἀρχαίου Δημαρχείου, παρέμεινεν ἐκεῖ θαυμάζων τὴν καλλονὴν τοῦ μέρους τούτου κατὰ τὴν πρωῆν ἐκείνην ὥραν, τὴν βαθεῖαν σκιάν τῶν θόλων καὶ τοὺς κομψοὺς κίονας φωτιζομένους ὑπὸ τῶν πρώτων τοῦ ἡλίου ἀκτίνων. Ἡ πλατεῖα αὕτη τῆς Μαρίας συνεχίνει τοσοῦτον μᾶλλον τὸν γέροντα διὰ τοῦ γραφικοῦ αὐτῆς κάλλους, καθόσον ἐκεῖ τὸ πρῶτον ἀπήντησε τὸν μόνον τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἔρωτα, τὴν γυναῖκα ἐκείνην, ἣτις πρὸ τοσοῦτων ἐτῶν ἐκοιμᾶτο ὑπὸ τὸν τοῖχον τῆς ἐκκλησίας.

Οὐδεὶς, οὕτως εἶπεν, εἶχεν εἰσέτι ἐγερθῆ, μόνις τινὲς τῶν ἐμπόρων ἦνοιγον τὰ παράθυρά των, εἰς δὲ τὸ παλαιὸν Δημαρχεῖον ἤλλασεν ἡ φρουρά, ἀλλ' ἐνῶ ἴστατο ἐκεῖ ἀκίνητος εἶδεν αἴφνης ὁμάδα ἀνθρώπων προχωρούντων ἐκ τοῦ στενοῦ τοῦ Σύσσελ πρὸς τὴν πλατεῖαν καὶ κρατούντων φορεῖον, πλησιάσας δὲ εἶδε τὸ πρόσωπον τοῦ τραυματίου καὶ ἀνεγνώρισε τὸν Βερθόλδον.

Πρὸς στιγμὴν ἔμεινεν ἀδιάφορος, ὀλίγον φροντίζων περὶ ἀνθρώπων, οἵτινες διήρχοντο πλησίον του χωρὶς νὰ τὸν γνωρίζωσιν. Ἀλλ' αἴφνης ἐνεθυμήθη τὴν μικρὰν, λευκὴν καὶ ῥοδίνην μορφήν τῆς Λιλῆς, ἐψιθύρισεν: ἡ καυμένη! καὶ ἠκολούθησε τὸ φορεῖον. Ὁ Βερθόλδος κατόκει εἰς παλαιὰν οἰκίαν ἐτοιμῶροπον τῆς Βεργγάσε, ὅπου ὁ Χριστιανὸς Βίντερ ἐθάσε σχεδὸν συγχρόνως μὲ τὸ φορεῖον. Εἶναι βαρέως πλιγγωμένος; ἠρώτησεν. Ἀπήντησαν δὲ αὐτῷ ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἐλπίς νὰ σωθῆ. Ἀνέβη τότε εἰς τοῦ Βερθόλδου, οἱ φορεῖς κατέθεσαν τὸν τραυματίαν ἐπὶ τῆς κλίνης του, ἄλλοι ἔδραμον νὰ φέρωσι χειρουργὸν, ὁ δὲ γέρον περιέμεινε καθήμενος παρὰ

τὴν κλίνην. Ὀλίγον διέφερον αὐτῷ ὁ ὑπερόπτης νεανίας, ἀλλ' ἐλυπεῖτο ἐνδομύχως τὴν μικρὰν Λιλῆν.

Οἱ χειρουργοὶ ἐξετάσαντες τὸ τραῦμα, εἶδον ὅτι τὸ ξίφος εἶχεν ἀνοίξει τὸ κρανίον, ὁ δὲ Βερθόλδος ἔμεινεν ἀναίσθητος. Ἐάν δὲ μὴ ἀπέθνησκεν ἐντὸς μιᾶς ὥρας ἐφοβοῦντο ὅτι ἤθελεν ἐπέλθει ἐγκεφαλίτις. Ἦτο λοιπὸν σχεδὸν ἀηλιπισμένος.

Τίς ἤθελε περιποιηθῆ αὐτόν; Οἱ σύντροφοι αὐτοῦ εἶχον τὰς διασκεδάσεις των, οἱ ἄνθρωποι τῆς οἰκίας τὰς ἀσχολίας των, ὁ δὲ θεῖός του ἦτο ἐν Νυρεμβέργῃ καὶ ἡ μήτηρ του μακρὰν ἐν τῷ δάσει.

«Ἐγὼ ἀναλαμβάνω τὴν περίθαλψιν αὐτοῦ, εἶπε ψυχρῶς ὁ Χριστιανὸς Βίντερ, ἐπρόσθεσε δὲ καθ' ἑαυτόν· Ἡ Λιλῆ δὲν θά μᾶθη τίποτε ἐνόσφζῃ ὁ Βερθόλδος.»

Ἡ ἀνάμνησις τῆς ἐπισκέψεως τῆς Λιλῆς ἦτο γλυκεῖα εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀνδρὸς ἐκεῖνου τοῦ πρὸ πενήτηντα ἐτῶν ὑπὸ πάντων ἐγκαταλειφθέντος. Εἶχεν ἐνθυμηθῆ αὐτόν καὶ τὴν πενίαν του ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἰδίας εὐδαιμονίας· πρᾶγμα παράδοξον ἅμα δὲ καὶ ὠραῖον· ὁ Βίντερ νύχαρῖσται αὐτὴν ἐνδομύχως, ἀπεφάσισε δὲ νὰ σώσῃ τὸν ἐραστὴν τῆς ἐάν ἦτο δυνατὸν νὰ σωθῆ.

Ἐμήνυσεν εἰς τὸν πατέρα τῆς Λιλῆς, ὅστις σπεύσας ἦλθεν· οἱ δὲ δύο γέροντες συνεφώνησαν ν' ἀποκρύψωσιν ἐφ' ὅσον ἠδύνατο τὸ τρομερὸν συμβᾶν ἀπὸ τῆς νέας κόρης, νὰ τῇ εἴπωσι δὲ ὅτι ἀπῆλθεν εἰς τὸ δάσος νὰ ἰδῆ τὴν μητέρα του καὶ ἐάν παρεστήσει τὴν ἀπουσίαν τοῦ Χριστιανοῦ Βίντερ, ὅτι οὗτος εἰργάζετο ἐν Σαλτζβούργῃ.

Ἐν τούτοις ὁ ὠραῖος Βερθόλδος ἐξηκολούθει μένων ἀναίσθητος· τί τώρα ὑπελείπετο ἐκ τῆς φιλοδοξίας καὶ τῆς ὑπεροφίας αὐτοῦ; Τὸ λαμπρὸν μέλλον ἐξεμηδενίζετο κατασυντριβὲν ὑπὸ ἔριδος καπηλείου, οὐδὲν δ' ὑπὲρ αὐτοῦ ἦτο δυνατὸν νὰ γείνη εἰμὴ μόνον νὰ διατηρηθῆ πάγος ἐπὶ τῆς κεκαρμένης κεφαλῆς του καὶ νὰ εἰσαχθῶσιν εἰς τὸ στόμα του ὀλίγα σταγόνες ζωμοῦ. Οἱ ὀφθαλμοὶ του ἦσαν διαρκῶς ἀνοικτοὶ καὶ ἄμαυροὶ καὶ τυφλοὶ.

Ὁ Χριστιανὸς Βίντερ ἐξετέλεσε πιστῶς καὶ ἡσύχως τὰ πάντα, κατὰ τὰς μακρὰς δὲ ὥρας, ἄς διῆλθε παρὰ τῷ ἀσθενεῖ, παρετήρησε μετὰ τοῦ διαφόρου, ὅπερ ἐμποιεῖ πάντοτε εἰς καλλιτέχνην οἰονδήποτε ἔργον τῆς Τέχνης, τὰ πολυθρόλητα σχέδια τῆς πύλης τοῦ Ταγγούζερ. «Ἄψυγα εἶνε!» οὕτως ἔκρινεν αὐτὰ μετὰ ἀκριβοῦς ἐξέτασιν· ἠσθάνετο δὲ ὀργὴν καθότι ἡ τέχνη ἡ ὅλως μηχανικὴ, τὸν ἐξηρέθιζεν ὡς ὕβρις γινομένη εἰς αὐτόν τὸν Θεόν. Ὅχι, ψυχὴ δὲν ὑπῆρχεν ἐν τοῖς σχεδίοις, ἡ σχεδιαγράφησις ἦτο καλὴ, ἡ ἀνατομὴ ἀμεμπτος, ἡ ἀναλογία καὶ ἡ σκηνογραφικὴ ὄψις ἀκριβέσταται, ἀλλ' οὐδεμίαν ἄρετὴν εἶχον τὰ ἔργα τοῦ Βερθόλδου, ἦσαν δὲ κοινὰ, μέγιστον ἐλάττωμα, μέ-

γιστον ἀμάρτημα προκειμένου περὶ τέχνης.

Εἶναι δυνατὸν, διελογίζετο ὁ Χριστιανὸς Βίντερ, ἡ νεότης μετὰ πάντων αὐτῆς τῶν δώρων, μεθ' ὅλης αὐτῆς τῆς ἰσχύος νὰ μὴ κατορθώη καλλιτέρα ἔργα! Ἐάν μὴ ὑπῆρχεν ἡ κόρη ἐκείνη, ἣτις σ' ἀγαπᾷ, κάλλιον ν' ἀπέθνησκας, ἔλεγε καθ' ἑαυτόν, βλέπων τὴν νεκρῶδη μορφήν τοῦ Βερθόλδου· καὶ ὅμως ἐλυπεῖτο τὸν νεανίαν θεωρῶν ἀπίθανον νὰ βραβευθῶσι τὰ σχέδιά του.

Παρήλθε μία ἡμέρα καὶ μία νύξ καὶ ἕτερα ἡμέρα, οὐδεμία δ' ἐπήρξετο μεταβολὴ εἰς τὴν κατάστασιν τοῦ Βερθόλδου· ὁ χειρουργὸς εἶχεν εἰπῆ ὅτι ἤθελεν ἐπέλθει ἡ θάνατος ἢ παραληρία. Κατὰ τὴν μακρὰν δὲ ἐκείνην καὶ μονήρη αὐτοῦ διαμονὴν παρὰ τῷ ἀσθενεῖ, ἰδέα τις ἐπῆλθεν εἰς τὸν Χριστιανὸν Βίντερ καὶ τὸ αἶσθημα τοῦ καλλιτέχνη διηγέρθη ἐν αὐτῷ. Οὕτως φρυάττει ὁ παλαιὸς πολεμικὸς ἵππος ἐνθυμούμενος τὸν πόλεμον. Τὰ σχέδια ἐκεῖνα τὸν δυσηρέστουν, τὸν ἠνώχλουν, τὸν ἠρέθιζον καθότι οὐδὲν ἐξέφραζον οὐδὲ εἶχον τι τὸ ποιητικὸν ἢ τὸ πρωτότυπον, ἦσαν κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ βλακῶδη καὶ ἄφωνα. Τέλος δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀνθέξῃ ἐπὶ πλέον· ὑπῆρχεν ἐν τῷ θαλάμῳ πλειστοὺς χάρτης ζωγραφικῆς ἀνέπαφος· μόνος ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἐργαστηρίου, ἔχων δὲ πρόχειρον τὴν ἀναγκαίαν ὕλην, ὁ γέρον ζωγράφος ὑπήκουσεν εἰς τὴν κυριεύουσαν αὐτόν ὄρμην, καὶ θέσας ἐπὶ τοῦ τοίχου τὸν χάρτην ἤρξατο σχεδιάζων.

Ὅσαίς ἦτο ἀνάγκη νὰ περιποιηθῆ τὸν ἀσθενῆ, διέκοπτε τὴν ἐργασίαν του, ὅτε ἤρξετο τις ἔκρυπτε τὸ σχέδιόν του, πᾶσαι δὲ αἱ παλαιαὶ καὶ ἀγαπηταὶ αὐτοῦ ἐξῆς κατεκυρίευσαν αὐτόν ἐκ νέου. Ἐτη εἶχον παρέλθει ἀφότου δι' ἔλλειψιν μέσων δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπιχειρήσῃ ἔργον τι σπουδαῖον, ἄλλως τε ἡ καρδία του ἦτο βεβαρημένη. Τώρα ἡ ἐπήρεια τῆς ἡλικίας καὶ τῶν στερησῶν ἐξέλιπον, αἱ δυνάμεις δὲ καὶ ἡ ἐμπνευσίς ἐῤῥήξαν τὰ δεσμὰ των, ὡς τήκονται κατὰ τὸ ἔαρ καὶ ῥέουσιν ὀρηκτικαὶ οἱ πάγοι.

Ἡ ἱστορία τοῦ Ταγγούζερ ἦτο δημῶδης πολὺ πρὶν ἢ ὁ Βάγνερ καταστήσῃ αὐτὴν περιφήμον. Εἰς τὸν Χριστιανὸν Βίντερ εἶχε ποτε χρησιμεύσει ὡς ὑπόθεσις τῶν εἰκονογραφίων, αἵτινες κατέκειντο τεθαμμένα ἐν τῷ δωματίῳ του, τὰ διάφορα δὲ συμβεβηκότα τοῦ ἀρχαίου μύθου ἀνεφύοντο ἐκ νέου ὑπὸ τὴν χεῖρα τοῦ καλλιτέχνη. Νύκτα καὶ ἡμέραν ἐπέδωθε ψυχῆ τε καὶ σώματι εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην, τὴν ὁμοιάζουσαν ἔκστασιν, σπανίως δὲ διεκόπτετο. Ὁ χειρουργὸς ἤρχετο πρῶτ' καὶ ἐσπέρας, ἐνίοτε τις τῶν συμμαθητῶν τοῦ Βερθόλδου ἔκρουε τὴν θύραν, ὁ δὲ Βερθόλδος ἔκειτο ἀκίνητος καὶ ἄφωνος ὡς δένδρον πεπτωκός, οὐδὲν τῶν περὶ αὐτὸν γινομένων αἰσθανόμενος. Τὸ ἔργον εἰς θ' εἶχε καταβάλλει ἐν ὅλον ἔτος ἐπεραιώθη ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν ὑπὸ τοῦ γέροντος ζωγράφου, ὅστις συνέ-

θεσε και ειργάσθη ἐκ νέου τὰ εἰς τὸν διαγωνισμὸν ἀπαιτούμενα ἐξ σχέδια. Τὴν δεκάτην πέμπτην ἡμέραν ἐπεθεώρησε μετὰ προσοχῆς τὰ ἔργα του καὶ εἶδεν ὅτι ἦσαν καλὰ. Ἐξ αὐτῶν δὲν ἔλειπεν ἡ ψυχὴ. Τὰ ὑπ' αὐτοῦ ποιηθέντα πρόσωπα εἶχον τὴν ἰσχύν, τὴν γοητείαν τοῦ φωτός καὶ τῆς σκιάς, τὴν χροιάν ἐκείνην, ἐνὶ λόγῳ, ἣν μόνῃ ἡ μεγαλοφυΐα δύναται νὰ ἐπιτύχῃ ἐκ τῆς ἀπλῆς ἀντιθέσεως τοῦ λευκοῦ καὶ τοῦ μέλανος. Μάτην οἱ ἄνθρωποι εἶχον ἀρνηθῆ αὐτῷ τὴν ἐπιδοκιμασίαν των ἐπὶ τὸσαῦτα ἔτη· ὁ Βίντερ καὶ πάλιν ἐξάνεστη κατὰ τῆς κρίσεως αὐτῶν καὶ ἐπίστευσε ἐν εἰς αὐτὸν, ὁ θριαμβὸς δὲ ἐπέλαμψεν ἐπὶ τῆς ὠχρᾶς καὶ αὐστηρᾶς αὐτοῦ μορφῆς. Ἀλλὰ, διελογίσθη, ἐγὼ νὰ κλέψω τὸν ψυχροφραγοῦντα τοῦτον νέον; νὰ τελειώσω τὴν πολυχρόνιον ζωὴν μου διὰ νίκης ἀτίμου;

Ἡ ἐπιούσα ἦτο ἡ ὠρισμένη ἡμέρα πρὸς ἀποστολὴν τῶν σχεδίων. Ὁ Χριστιανὸς Βίντερ ἐκάθησε παρὰ τὴν κλίνην τοῦ Βερθόλδου, οὗ ἡ λυχνία ἐφώτιζε τὸ ὠχρὸν πρόσωπον· ἦτο πάντῃ ἀνίσχυρος, καὶ τοὶ νέοι καὶ ῥωμαλέοι, εἰς χεῖρας τοῦ ἀντιπάλου του.

Ὁ πατὴρ τῆς Λιλῆς ἠρώτησεν ἔξωθεν τῆς θύρας· «Πῶς εἶναι;

— Εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, ἀπήντησεν ὁ Χριστιανὸς Βίντερ.

— Τί μὲ λέγεις; καὶ ἡ Λιλῆ μου νομίζει ἀκόμη ὅτι εἶναι ἀπών. . . ἀνησυχεῖ ὅμως ἐνὸς ὧρου παρέρχεται ὁ καιρὸς. Αὐρὶον στέλλονται τὰ σχέδια. Μὲ κάμνεις τὴν χάριν νὰ καταθέσῃς τὰ ἰδικά του; εἶναι ἔτοιμα καὶ βεβαίως θὰ βραβευθῶν.

— Μεῖνε ἡσυχᾶς, ἐγὼ θὰ φροντίσω.

— Εὐχαριστῶ, θὰ τὸ εἶπω εἰς τοὺς φίλους σου. Ἐὰν δὲ ἐπέλθῃ κάμμια μεταβολὴ δὸς μοι εἰδῆσιν. Καλὴν νύκτα.

— Καλὴν νύκτα.»

Ὁ Χριστιανὸς Βίντερ ἔμεινε πάλιν μόνος ἀπέναντι τοῦ φοβεροῦ πειρασμοῦ, οὗ προσωποποιήσις εἶναι ὁ Σατανᾶς, ὅτε δὲ ὁ ἥλιος ἀνέτειλεν, ἴστατο εἰσέτι ἐνώπιον τῶν σχεδίων αὐτοῦ καὶ ἐκλαίε γέων δάκρυα πικρὰ ὁ ἄνθρωπος οὐδέποτε κλαύσας ἐν τῷ μέσῳ τῶν μεγίστων δοκιμασιῶν.

Καὶ τῶντι ἦσαν ἔξοχα τὰ σχέδια ἐκεῖνα. Ἡ πρὸ ἐτῶν ὑπὸ δεινῶν περιστάσεων νεκρωθεῖσα μεγαλοφυΐα τοῦ ἀνδρὸς ἀνέλαμψεν αἰφνης καὶ ἐπεδεικνύετο δι' ἔργου λαμπροῦ καὶ μεγαλοπρεποῦς. Ἐπὶ πολλὴν ὥραν ὁ γέρον ἐθαύμασεν αὐτὰ ἐν αἰ πρώταις τοῦ ἡλίου ἀκτίνες εἰσάγγροντο εἰς τὸ ἐργαστήριον, ἔπειτα ἐφίλησε τὰ ἀγαπητὰ αὐτοῦ σχέδια ὡς φιλεῖ ὁ γέρον ἐπὶ τῆς νεκρικῆς του κλίνης τὰ τέκνα τῶν τέκνων του. Μετὰ ταῦτα ἔστειλε τὰ σχέδια τοῦ Βερθόλδου καὶ τὰ ἰδικά του εἰς τὸ Μαξιμιλιάνειον, ἐνθα ἔμελλε νὰ κριθῇ ὁ ἀγών, ἐπισυνάψας εἰς αὐτὰ δύο ἐσφαρισμένους φακέλλους.

Ὅτε ὁ κρότος τῆς ἀμάξης τῆς φερούσης τὰ σχέδια ἔπαυσεν ἀκουόμενος ἐν τῇ Βεργγάσῃ, ὁ Χριστιανὸς Βίντερ ἔπεσε γονυκλιτῆς καὶ ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ διὰ τῶν χειρῶν. Εἶχε προτιμήσει τὸ μαρτύριον αὐτοῦ. Τὴν ἐπαύριον ὁ Βερθόλδος, ὅστις μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης εἶχε μείνει ἀκίνητος, ἤρξατο παραλαλῶν, οἱ δὲ ἰατροὶ ἔλεγον ὅτι ἦτο δυνατόν, καὶ τοὶ ἀπίθωνον, νὰ ζήσῃ. Ὁ Χριστιανὸς Βίντερ περιεποήθη αὐτὸν μετὰ στοργῆς ἀδικαίπτου, ὅτε δὲ ἐν τῇ παραφροσύνῃ, ὁ νεανίας εἶπε λέξιν τινὰ περὶ διαγωνισμοῦ καὶ σχεδίων, ὁ γέρον ἔθετε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ θερμοῦ μετώπου του καὶ ἐψιθύριζε· «Ναί, ναί, τὸ βραβεῖον τὸ ἔχεις, μὴ φοβεῖσαι.» Οἱ λόγοι οὗτοι κατεπράυνον τὸν Βερθόλδον, πρὸς στιγμὴν τοῦλάχιστον, καίτοι οἱ χειρουργοὶ ἐβεβαίουν ὅτι δὲν ἦδύνατο νὰ τοὺς ἀκούσῃ. Ἀλλὰ τίς οἶδε;

Τὰ σχέδια ἔμειναν δέκα ἡμέρας κεκλεισμένα ἐντὸς τῆς αἰθούσης ἐν ἣ εἶχον κατατεθῆ, κριταὶ δὲ ἐπὶ τούτῳ διορισθέντες ἐξήτασαν αὐτὰ. Εἰς τὸ τέλος τῆς δεκάτης ἡμέρας τὸ ὄνομα τοῦ νικητοῦ ἔμελλε νὰ ἀνακηρυχθῇ, ἡ δὲ αἴθουσα νὰ ἀνοιχθῇ εἰς τὸ κοινόν, εἰς ὃ ἐπετρέπετο νὰ ἴδῃ μόνον τὰ βραβευθέντα σχέδια πρὶν ἢ ἐκτελεσθῶσιν εἰς τοιχογραφίας ἐπὶ τῶν νέων πυλῶν τῆς πόλεως. Τὴν ἑσπέραν λοιπὸν τῆς δεκάτης ἡμέρας, ἐπιστολὴ ἐστάλη εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ Βερθόλδου ὑπὸ τοῦ συλλόγου τῶν καλῶν τεχνῶν. Ὁ Χριστιανὸς Βίντερ ἔλαβε τὴν ἐπιστολὴν καὶ ἐμετρίασε μετὰ ἀνέμενον, ῥίψας δὲ βλέμμα ἐπὶ τοῦ φακέλλου τοῦ φέροντος τὰ σύμβολα τῆς πόλεως καὶ τὸ βασιλικὸν στέμμα, ἐράντησε τὸ περιεχόμενον. Τὸ βραβεῖον εἶχε δοθῆ, ὁ δὲ Βίντερ ἐγίνωσκεν εἰς τίνα. Ἀγλῆς ἐκάλυψε τοὺς ὀφθαλμούς του, ἠναγκάσθη δὲ νὰ κρατηθῇ ἀπὸ τῆς θύρας ἵνα μὴ καταπέσῃ. Ὁ κομιστὴς οὐδὲν ἄλλο εἶδεν εἰμὴ μόνον γέροντα παρηκμακότα, ὅστις ἐφαίνετο τυφλός.

«Ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ζητεῖς εἶναι ἄρρωστος καὶ ἀναίσθητος, εἶπεν ὁ Χριστιανὸς Βίντερ, ἀλλ' εἶμαι φίλος του καὶ δύνασαι νὰ μὲ δώσῃς τὸ γράμμα.

— Εἰς σὰς. . . καὶ δὲν θὰ μάθῃ λοιπὸν ὅτι ἐβραβεύθη; Εἶναι σκληρόν! ἀνέκραξεν ὁ ἀπεσταλμένος.

— Ὅτ' ἂν μάθῃ ὅταν γείνη καλὰ, ἀπεκρίθη ἡσυχῶς ὁ γέρον. Καλέσας δὲ παιδίον, παίζον ἐπὶ τῆς κλίνης τῷ εἶπε·— Πήγαινε γρήγορα εἰς τὴν πύλην τοῦ Ἰσαρ καὶ εἶπε εἰς τὴν Λιλὴν καὶ εἰς τὸν πατέρα της ὅτι ὁ Βερθόλδος ἐβραβεύθη.» Ὁ παῖς ἀπῆλθε τρέγων, μεγίστην αἰσθανόμενος ὑπερηφανίαν διότι εἰς τῶν κατοίκων τῆς οἰκίας τῆς μητρὸς του ἦτο τόσον σπουδαῖον πρόσωπον.

Ἐπὶ τῆς κλίνης του ὁ Βερθόλδος ἐκυλίετο ἐν μεγίστῃ ταραχῇ κινῶν τοὺς βραχίονας αὐτοῦ

τῆδε κακείσε καὶ ἐκφέρων ἀσυναρτήτους φράσεις. Ὁ Χριστιανὸς Βίντερ ὠχρὸς ἐπλησίασεν εἰς αὐτὸν καὶ ἐπιθεῖς τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του μετὰ τῆς ἐπιτακτικῆς προάφης, δι' ἧς τὸν κατεπράυνε συνήθως· «Βερθόλδε, εἶπεν, ἔσο ἡσυχός, ἔχεις τὸ βραβεῖον.»

Οἱ ἀμαυροὶ ὀφθαλμοὶ ἐλαμψαν, ὁ δὲ ἐγκέφαλος καίτοι πυρέσσων καὶ νεναρκωμένος ἀντελήφθη μέχρι τινός τῶν λόγων τούτων. «Τὸ βραβεῖον; . . . ἐψέλισεν ἐγειρόμενος.

— Τὸ ἐκέρδης; εἶπεν ὁ Χριστιανὸς Βίντερ.»

Ὁ νεανίας ἐστάναξεν· ἡ κεφαλὴ του ἔπεσε καὶ πάλιν ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου, μετὰ δὲ ἐφάνη ἐπὶ τῶν χειρῶν του. «Ὅτε δὲ ὁ χειρουργὸς ἐπανῆλθεν, ὁ Βερθόλδος ἐκοιμήσατο.

«Δύναμαι νὰ τὸν ἀφήσω ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν μετὰ τῆς οἰκοδομοῦς, εἶπεν ὁ Χριστιανὸς Βίντερ· τώρα εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ζήσῃ καὶ ἔχω καθῆκόν τι νὰ ἐκπληρώσω ἑξῶ.

— Πηγαίνετε, ἀπεκρίθη ὁ χειρουργός, θὰ ζήσῃ.»

Ὁ Χριστιανὸς Βίντερ ἐπορεύθη ὅσον τάχιστα εἰς τὸ Μαξιμιλιάνειον. Ἡ ὥρα ἦτο 4 μ. μ., τὸ δὲ πλῆθος συναθεῖτο κατὰ τὴν ὁδὸν Μαξιμιλιανίου, ἧς τὰ μεγαλοπρεπῆ οἰκοδομήματα ἦσαν κεκοσμημένα διὰ κεντημάτων καὶ σμυαῶν καὶ οἰκοσμήμων διαφόρων, καθότι τὴν ἐπαύριον ἦτο ἡ ἑορτὴ τοῦ νέου βασιλείως· τὸ πλῆθος ὅμως δὲν εἶχε κατὰ νοῦν τὴν ἑορτήν, ἀλλ' ἔτρεχεν εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκθέσεως.

«Τὰ σχέδια, ἔλεγον, τὰ σχέδια τῆς πύλης τοῦ Ταγγούζερ.» Ὅπως δ' ἐννοήσῃ τις τὴν ἀνήσυχον προσδοκίαν καὶ τὸ διάφορον τοῦτο τῶν πολλῶν, πρέπει νὰ ἤξερῃ ὅτι ἐν πόλει ἐπιδεδομένη εἰς τὰς καλὰς τέχνας, καὶ αὐτὸς ὁ ὄχλος εὐκόλως ἐνθουσιᾷ ὑπὲρ παντὸς προϊόντος τῆς τέχνης.

Οὐδεὶς προσεῖχεν εἰς τὸν ὑψηλὸν ἰσχύον γέροντα, ὅστις ὠθούμενος ὑπὸ τοῦ πλῆθους, ἐβάδιζε μετὰ τῶν ἄλλων πρὸς τὸ μέγαρον τοῦ Μαξιμιλιανείου, ὅπου ἐλαμπεν ὑπὸ τὸν γλαυκὸν οὐρανόν.

Τὰς κλίμακας καὶ τὰς ἐξωτερικὰς στοὰς ἐκάλυπτον ἤδη πλῆθος ἀνθρώπων ἐκφωνούντων ἐν ὄνομα, τὸ ὄνομα τοῦ Βερθόλδου Λανδοῦ, τοῦ ἀξίου υἱοῦ τῆς Βαυαρίας, τοῦ νέου Καουλβάχ, ταῦτα δὲ μετ' ἐνθουσιασμοῦ λέγοντες, προσέθετον ὅτι ὁ καλλιτέχνης ἔπνευσε τὰ λείψανα, καὶ ὅτι τραυματισθεὶς καιρίως, οὐδέποτε ἴσως ἦθελεν αἰσθανθῆ τὴν ἐπιτυχίαν του. Ἐπὶ τῷ ἀκούσματι δὲ τούτῳ ἔφριττον πάντες καὶ κατελαμβάνοντο ὑπὸ συμπαιθείας εἰλικρινοῦς ἅμα δὲ καὶ προσκαίρου, οἷαν αἰσθάνεται τὸ πλῆθος τὸ σήμερον ἀσπαζόμενον τοὺς πόδας τοῦ ὑποκειμένου τῆς λατρείας του, αὐρὶον δὲ πτύον εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.

«Τόσον νέος καὶ τόσον μέγας ἤδη!» ἀνέκρα-

ξε γυνὴ διαβαίνουσα πλησίον τοῦ Χριστιανοῦ. Αὐτὸς δὲ ἐμετρίασεν ὡς ὅταν ὑπεδέξατο τὸν ἀπεσταλμένον τοῦ συλλόγου. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πλῆθους, ὅπου ἐσιώπα καὶ σχεδὸν ἐδειλία ἐνὸς ὧρου, εἶδε τὰ σχέδια αὐτοῦ καὶ ἤκουσεν ἐπαναλαμβανόμενον κατὰ κόρον τὸ ὄνομα τοῦ Βερθόλδου Λανδοῦ· εἶδε καὶ οὐδὲ λέξιν εἶπε. . . ὁμίχλη ἐκάλυπτε τοὺς ὀφθαλμούς του.

Ἄνθρωπος εἶπε πλησίον του· «Τὸ ἔργον τοῦτο εἶναι μέγα, νέος προφήτης ἀνεφάνη ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν. Ἀρκοῦσα αὐτῷ δόξα εἶναι τὸ τοιοῦτον ἔργον.» Ὁ ταῦτα λέγων ἦτο ὁ Γουλιέλμος Καουλβάχ.

Ὁ Βίντερ ἐξηκολούθει σιωπῶν, παραδοῦς δὲ εἰς τὴν δόξαν τὰ σχέδια αὐτοῦ, ἄτινα περιέσπερον λαμπρῶς αἱ ἀκτίνες τοῦ ἡλίου, κατέβη τὴν κλίμακα ἀπαρατήρητος.

Τὴν ζωὴν τῆς ζωῆς του κατέλειπεν ἐκεῖ ἐπάνω, ἀλλὰ τί πρὸς τοῦτο; ἐνθουσίασεν αὐτὴν εἰς τὴν εὐδαιμονίαν ἄλλου. Ἐπὶ τῆς τελευταίας βαθμίδος νέα κόρη λιπόθυμος σχεδὸν, ἔχουσα δὲ ἀσκεπῆ τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς βραχίονας προτεταμένους ὅπως εὐκολώτερον προχωρήσῃ, ἐρρήξε κραυγὴν ἅμ' ἰδοῦσα αὐτὸν καὶ ἔπεσεν εἰς τὰς ἀγκάλας του.

«Ἀλήθεια εἶναι, ἀλήθεια, ἔλεγεν, ὅτι ἐφόβησαν τὸν Βερθόλδον μου καὶ ὅτι ἐδῶ τὸν στεφανώσουν; ὅτι τὸν στεφανώσουν ἀφοῦ ἀπέθανε; ἀλήθεια εἶναι;»

Ὁ γέρον ἀνήγειρε τὸ τρυφερὸν πλάσμα καὶ καταθέσας αὐτὸ κατὰ μέρος μακρὰν τοῦ ὄχλου, «Ὁ Βερθόλδος σου, εἶπε, ζῆ· ἦτο ἄρρωστος ἀληθῶς, ἀλλὰ θὰ θεραπευθῇ· ναὶ τὸν στεφανώσουν. . . θριαμβεύει!

— Ἀλήθεια; ἐπανέλαβεν ὠχρὰ ἐκ τῆς συγκινήσεως. Εἶπατέ μὲ τα ὅλα. Ἐχω τὸ θάρρος νὰ τάκούσω.»

Ὁ Χριστιανὸς Βίντερ ἐμετρίασε καὶ πάλιν τὸ μυστηριώδες ἐκεῖνο μετρίασμα, ζωηρότερον, ὡς ἀναλάμπει πρὶν ἢ σβεσθῇ ἡ λυχνία.

«Σοὶ λέγω ὅτι θὰ ζήσῃ καὶ ὅτι ἐβραβεύθη, αὐτὴ εἶναι ἡ ἀλήθεια. Μόνον, Λιλῆ, ἀκουσον καὶ προσπάθησον νὰ ἐνθυμηθῆς τοὺς λόγους μου· εἶχε δύο σειρὰς σχεδίων καὶ τὰς ἔστειλε καὶ τὰς δύο. Ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα γνωρίζεις, ἀπερρίφθησαν, τὰ ἄλλα τὰ ὁποῖα ποτὲ δὲν εἶδες, ἐβραβεύθησαν. Εἶχε πυρετόν· ἡ πληγὴ, τὴν ὁποῖαν ἔλαβεν εἰς τὴν κεφαλὴν τὸν ἔκαμε νὰ λησιμονήσῃ πολλὰ πράγματα. Ὅτ' ἂν τὸν βεβαίως ὅταν γείνη καλὰ, ὅτι τὰ σχέδια διὰ τὰ ὁποῖα τρέχει σήμερον ὁ λαὸς ὅλος εἶναι ἰδικά του ἂν καὶ τὰ ἐλησιμονήσῃ ἴσως. Νὰ τὸ ἐνθυμηθῆς, τέκνον μου. Πολλάκις συμβαίνει εἰς τοὺς ἀνθρώπους μετὰ μακρὰν ἀσθένειαν νὰ μὴ ἐνθυμῶνται τί ἐπραξαν. Παράδοξον θὰ σοὶ φανῇ, ἀλλ' οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα. Ὁ Θεὸς νὰ σ' εὐλο-

γήση και σε και τον μνηστήρα σου. . . .»

Μετά ταυτα παρέδωκεν αυτήν εις τον πατέρα της και απήλθε μόνος. Δέν ήλθε δε εις την οικίαν του Βερθόλδου, άλλ' εις την ιδικήν του, ένθα εύρε την πενιχράν του κλίνην, τό κενόν πινάκιόν του και την συνήθη ένδειαν.

Έκάθισεν έχων τό αυτό μειδιάμα επί του κατίσχου προσώπου του. Ίδου λοιπόν τέλος ή φήμη, ίδου ή δόξα, είπε χαμηλή τή φωνή, δάκρυα δε έβρέυσαν από των οφθαλμών του' έπειτα εκλείσεν αυτούς ως εάν ήθελε να κοιμηθῆ.

Τήν έσπέραν τον εύρον έν τῇ αὐτῇ θέσει' εκάθητο επί του έδωλιου. . . . νεκρός.

Ο Βερόλδος Λανδοά ούδέποτε ένόησε πώς ήδυνήθη να λησμονήση έν τῷ πυρετῷ τά σχέδια εκείνα. Ένίοτε ύπόνοιά τις τῆς αληθείας επέχεται αὐτῷ, αλλά ταχέως αποκρούει αὐτήν και θάπτει μετά των νεκρών τους τοιούτους ήκιστα ευχαρίστους ένδοιασμούς. Είναι δε άνήρ έγνωσιμένης ικανότητος, καιτοι καλοί τινες κριταί λέγουσιν ότι προσεδόκων πλείονα, συμπεραίνοντες εκ του πρώτου αὐτου έργου.

Έντός μικρού νεκροταφείου παρά τας οχθας του Ίσαρ τάφος πενιχρός φέρει τό όνομα του Χριστιανου Βίντερ. Η Αιλη ήδηγει εις αὐτόν τά τέκνα της και ρίπτει άνθη επ' αὐτου. Ουδέν πλέον.

OUIDA. 1

Η ΗΗΗΗ ΤΗΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

Κατά τον Dr Saffray.

Τοιούτοι είναι οι δεσμοί, δι' ών ο άνθρωπος συνεχεται προς τον κόσμον τούτον, ώστε και ή ζωή μόνη παρέχει αὐτῷ έμφυτόν τινα ευφροσύνην όλως ανεξάρτητον από τῆς ευτυχίας και των ήδονών και απολαύσεων. Και αὐτοί οι μάλιστα κακοπαθόντες οι πολλά κατά τῆς αὐτῶν μοίρας μεμφόμενοι όμοιάζουσι προς τον ύλοτόμον εκείνον του μύθου, όστις επικαλεσάμενος τον θάνατον, ίνα τελειώση τας άθλιας ήμέρας του, έταράχθη παραγενομένου αὐτου άδοκῆτως και παρεκάλεσεν αὐτόν μόνον, ίνα τον φόρτον αὐτου άρη.

Ο έμφυτος οὗτος έρωσ προς την ζώην έγέννησε παρά πᾶσιν ανθρώποις τον πόθον του μηχύναι ως οίον τε τον βίον. Έπειδή δε ούδέν κατάρθουν διά τῆς επιστήμης παρήχθησαν εις φαντασιώδεις μηχανάς ζητούντες τό μυστήριον τῆς μακροβιότητος και τά μέσα, δι' ών να κωλύσωσι

1. Υπό τό ψευδώνυμον Ouida (σχηματισθέν εκ των ελληνικών λέξεων Ουκ οΐδα) ή άγγλίς δεσποινίς de la Ramée έδημοσίευσεν άγγλίσι και γαλλίσι (διά τῆς Revue des Deux Mondes) πλείστας δοκίμους μυθιστορίας, αΐτινες κατέταξαν αὐτήν μεταξύ των γνωστοτέρων ζώντων άγγλων μυθιστοριογράφων. Η δεσποινίς de la Ramée αποκαταστάθησα πρό πολλών έτων έν Ιταλία, κατοικεί πλησίον τῆς Φλωρεντίας, έν τῇ επαύλει Farinola. Πολυλάι των μυθιστοριών αὐτῆς έχουσιν Ιταλικήν υπόθεσιν.

Σ. τ. Α.

τήν παρακμήν του σώματος και ν' αποδίδωσιν εις τους γέροντας την απολεσθεισαν νεότητα. Και ίδου οι γόητες εκμεταλλευόμενοι τον κοινόν προς την ζώην έρωτα άπειρους εύρον εύπίστους' διότι ό,τι τις επιθυμεί, τούτο και εύκόλως πιστεύει.

Οι Έλληνες και Ρωμαίοι, οΐτινες έπλήρωσαν ούρανόν και γῆν θεών φανταστικῶν, έφαντάζοντο ότι ο άνθρωπος ήδύνατο να ζήση επί μακρότατον άει ανανεούμενος διά τινος ύπερφυσικής ενεργείας. Έντεϋθεν έγεννήθησαν οι περι άφθαρσίας μύθοι διαφόρων ήρώων δι' άμβροσίας και των τοιούτων. Και έν μεν τῇ Ελλάδι παρά την Ναυπλίαν υπήρχεν ή Κάναθος πηγή, έν τῇ λουμένη ή Ήρα ανεκαίνιζε την νεότητα αὐτῆς. Κατά δε την ρωμαϊκήν μυθολογίαν ή νύμφη Juventas μετεμορφώθη υπό του Διός εις πηγῆν, ήτις έσχε την δύναμιν ν' αποδίδῃ την προτέραν νεότητα εις τους λουομένους έν αὐτῇ.

Τον μύθον τούτον παρέλαβον οι κληρονομήσαντες τον ρωμαϊκόν πολιτισμόν, και κατά τον μεσαιώνα εκράτει παράδοσις ότι υπήρχε πηγή τῆς νεότητος, τῆς οποίας οι ευτυχήσαντες να πίνωσι τό ύδωρ ή να βαπτισθώσιν έν αὐτῷ απελάμβανον υγείαν, ευρωστίαν και νεότητα. Απας ο κόσμος έπίστευεν ότι υπήρχεν ή ευεργετική εκείνη πηγή, αλλά διεφώνουν περι του τόπου, όπου εκείτο κεκρυμμένη. Οι είδημονέστεροι δε τούτων έβεβαίουν ότι αὐτή προήρχετο εκ του Νείλου και του έπιγειου Παραδείσου. Έντεϋθεν ίσως έχει την αρχήν του και τό άθάνατο νερό τό έν τοις παραμυθίοις τῆς νεωτέρας Ελλάδος, ως εις τό παραμύθι τῆς Πεντάμορφης του κόσμου, όπερ είχε την δύναμιν να μεταδίδῃ εις τους πίνοντας αὐτό άθανασίαν και να ανιστᾷ τους νεκρούς.

Αλέξανδρος ο μέγας πιστεύων εις τινα ελληνικήν παράδοσιν ήλθεν εις Ινδικήν ζητών την Πηγῆν τῆς νεότητος. Και μετά την ανακάλυψιν τῆς Αμερικῆς ο πλοίαρχος de Soto απήλθεν εις Φλωρίδα ζητών την πηγῆν τῆς νεότητος, όπου εύρε μεν άπειρους γαίλας, ποταμούς, πηγάς, άλλ' ούδαμου άνεύρε την μακαρίαν εκείνην πηγῆν τῆς αϊωνίας νεότητος, ήν επενόησαν οι ποιηταί προς ανάπαυσιν του έμφυτου τοις ανθρώποις πόθου.

Κατά τον μεσαιώνα οι αστρολόγοι, οΐτινες έλεγον ότι ανεγίνωσκον εις τά άστρα την μοίραν των ανθρώπινων, εκήρυττον ότι δύνανται διά των ύπολογισμών των να μηχανώσιν επ' άπειρον τό πεπωρωμένον τέλος των έχόντων ικανόν πλούτον, ίνα πληρώσωσι τό ανεκτίμητον τούτο αγαθόν. Κατάρθωσαν δε να πείσωσιν ού μόνον τό άμαθές πλήθος, αλλά και τους σοφούς, τους φιλοσόφους, τους ήγεμόνας, ότι πᾶς πλανήτης και πᾶς άστερισμός είχεν επιρροήν επί την ζώην του γεννωμένου κατά τον άστερισμόν εκείνον και ότι

τά άστρα διείπον πάντα του βίου τά συμβάντα και ότι ήρκει να γνωρίσωσι την πορείαν αὐτῶν, ίνα τύχωσι του αγαθου και αποκρούσωσι τό κακόν. Έπειδή δε οι λίθοι και τά μέταλλα παραπλησίαν είχαν επιρροήν, έφευρον περιάπτα και άλεξητήρια, δι' ών έφυλάσσοντο από των νόσων και εύρισκον την ευτυχίαν. Είτα κατέγραψαν πίνακας μοιραίων ήμερῶν, αΐτινες ήσαν κατά μοίραν ευτυχεις ή δυσόιωνοι. Κατά τούτους λοιπόν έπρεπε να φοβῆται τις την 4, 5, 6, 8 και 10 ήμέραν του δρόμου εκάστης σελήνης και ούδέν σπουδαίον να επιχειρῆ την 18 του μαρτίου μηνός, την 1 του αύγουστου και την 4 του Σεπτεμβρίου. Νυν καταγελοῦμεν τους λήρους τούτους' και όμως τότε οι σπουδαιότατοι των ανθρώπων θεώρουν ταυτα ως εξαγόμενα ύψηλης επιστήμης. Και σήμεραν ακόμη δέν βλέπομεν σπουδαίους άνδρας πιστεύοντας ότι λίθοι τινες πολύτιμοι φέρουσιν ευτυχίαν, ότι αν τό άλας σκορπισθῆ ή έλαιον χυθῆ εις τό πάτωμα, είναι άπαισιος οϊωνός, και ότι δέν είναι συνετόν να επιχειρῆ τις ταξείδιον ή άλλην επιχείρησιν την 13 του μηνός ή την τρίτην (παρασκευῆν κατά τους λαούς τῆς Δύσεως), και μυρίας άλλας έχοντας προλήψεις; Αλλ' εκ τῆς μελέτης των αστρολόγων εκείνων περι τά ούράνια έγεννήθη ή αστρονομία, καθως εκ των έφαμίλλων προς εκείνους, των άλχημιστῶν, προήλθεν ή νεωτέρα χημεία.

Και οὔτοι, οι άλχημισταί, ώνειρεύοντο να εισδύσωσιν εις τό μέγα μυστήριον τῆς φύσεως, δι' οὔ να αποκτήσωσι πλούτον προς ευτυχίαν και βίον μακρόν προς απόλαυσιν παντός ό,τι ή Πρόνοια του Θεου έδωκεν αγαθόν έν τῇ ζωῇ. Και ήλπίζον ότι θα δυνηθῶσι να μεταβάλλωσιν εις χρυσόν τά κοινά μέταλλα και να εύρωσι τό ποτόν τῆς μακροβιότητος. Ο Παράκελσος, εις των σοφωτάτων του 15' αϊώνος άνδρῶν, παρεδόθη ολος εις την εύρεσιν των χιμαιρῶν τούτων και έπίστευεν ότι εύρε τό μέσον να παρατείνῃ τον βίον από 600 μέχρι 4000 έτων' αλλά τούτο δέν εκώλυσε να αποθάνῃ αὐτός έν τῷ νοσοκομείῳ κατά τό 48 έτος τῆς ήλικίας του. Και ο Φραγκίσκος Βάκων, όστις ήτο πολυ σοφώτερος του Παρακελσου, ήσυχολήθη ν' άνεύρη τό μέσον τῆς επ' άπειρον μακροβιότητος, ής ένόμισεν ότι εύρε τό μυστήριον έν τινι χρυσῷ υγρῷ.

Κατά τον 17' αϊώνα επέδωκαν ικανως ώστε να έμποδίσωσι την επανάληψιν όμοίων αποπλανήσεων. Αλλ' ο προς τά θαυμάσια έρωσ είχε διεγερθῆ υπό των νεωτέρων ανακαλύψεων και οι άγύρται ήδύνατο να παραπλανώσιν τον λαόν εκμεταλλευόμενοι την ευπιστίαν αὐτου. Τοιούτοι υπήρχαν ο κόμης Saint-Germain και ο Cagliostro. Ο πρώτος έλθων εις Παρισίους έζη πολυτελέστατα και κατορθώσας να γνωρίση τους έξοχωτάτους των πολιτών έχαιρε φενακίζων

αὐτους διά τῆς επιστήμης και επιτηδειότητος του. Πολλοί άνθρωποι έπίστευον ότι έγνώριζε μυστήριόν τι τῆς μακροβιότητος και ότι είχεν ήλικίαν τριών ή τεσσάρων αϊώνων, άλλοι δ' έλεγον ότι είχε γνωρίσει τον Ίησούν Χριστόν.

Μία των ευγενεστάτων γυναικῶν ήλθεν εις τον Saint-Germain παρακαλούσα να τῇ παρασχῆ τό μυστικόν, ίνα επισκευάσῃ τό γεγηρακός σαρκίον της. Ο κόμης μετά ήθους μυστηριώδους προσεποιήθη ότι στενοχωρεΐται και επί τέλους ύπέικων εις τας επιμόνους άπαιτήσεις τῆς επισήμου κυρίας έδωκεν αὐτῇ φαλιδίον υγροῦ άχρου, έξ οὔ να λαμβάνῃ μόνον σταγόνας τινάς κατ' έτος, ίνα διά τούτου προλαμβάνῃ την υπό του χρόνου φθοράν και διαφυλάττῃ την νεότητα. Υπηρετριά τις ευνοουμένη υπέρ τά 50 έτη προβεβηκυία άδιαθετήσασα ήμέραν τινά έλαβε κατά λάθος άντ' άλλου φαρμάκου τό υγρόν του Saint-Germain και μετ' ολίγον έπεσεν εις ύπνον βαθύν. Μετά πολυ δε εξεγερεΐσα προσεκλήθη υπό τῆς κυρίας και έσπευσε προς αὐτήν ή κυρία όμως μη αναγνωρίσασα αὐτήν ήρώτησε, τίς ήν και διά τί ήλθεν άντ' άλλης. Η υπηρετρία εκπλαγεΐσα επιμένει ότι αὐτή είναι, άλλ' ή κυρία την αποβάλλει λέγουσα ότι «Η υπηρετριά μου ήτο 50 έτων, ένῶ συ είσαι μόλις 20' παῦσον την άστειότητα ταύτην και στειλέ μοι εκείνην.» Τότε ή υπηρετρία ώμολόγησεν ότι είχε πείε τό υγρόν του Saint-Germain, έξ οὔ βεβαίως προήλθε τό θαῦμα τούτο. Η Ιστορία αὐτή διεδόθη ανά πᾶσαν την πόλιν των Παρισίων και ειπέρ ποτε επεβεβαίωσε την θαυμασίαν δύναμιν του πονηροῦ, όστις εκ καρδίας έγέλα διά την φενακην. Διότι διά πολλῶν χρημάτων είχεν άντικαταστήσει την γραΐαν υπηρετρίαν δι' άλλης νεάνιδος, ίνα κατορθώσῃ τό θαῦμα και μεγαλύνῃ τον ένθουσιασμόν του κοινου.

Ουχ ήτον δεξιός ήν ο Cagliostro, όστις κατάρθωσε να θεωρῆται μάγος, γόης, μάντις και σχεδόν άθάνατος. Και οὔτος είχε ποτόν παρέχον υγείαν και μακροβιότητα περιμάχητον έν τῇ παρισινῇ άριστοκρατίᾳ, όπερ περιείχεν, ως και τά των προηγησαμένων, διαλελυμένον χρυσόν. Αλλ' όμως οὔτος έφαινετο ότι δέν ήδύνατο να ποιῆ θαύματα και τό ποτόν του δέν έφερεν ίασιν από νόσων ούδε ανεκαίνιζε την νεότητα των γερόντων. Ευτυχέστερος έγένητο ο περίφημος σύγγρονος αὐτου, ο Ιατρος Bouvard. Οὔτος προσκλήθεις ποτε εις τινα τραπεζίτην, οὔτινος την νόσον δέν ήδυνήθησαν να διαγνώσιν οι άλλοι συνάδελφοί του Ιατροί, κατενόησεν ότι ο φόβος επικειμένης τινός καταστροφῆς ήν ή αίτία όλου του κακου και άντι χρυσοῦ ποτου, άπερ δέν ήδυνήθη ν' ανακουφίσῃ την νόσον του, άφῆκεν αὐτῷ συναλλαγματικῆν τριάκοντα χιλιάδων λιρών, ήτις έπέφερον έντελήν θεραπείαν. Οὔτω λοιπόν ο χρυσός έθαυμάτουργησεν, αλλά

κατά πάντη διάφορον τρόπον ἢ ὅπως οἱ ἀλλήμισται ἐδίδασκον.

Ἐν τούτοις ἂν ὁ ἄνθρωπος δὲν ἠδυνήθη νὰ εὕρῃ οὐδεμίαν μηχανήν, δι' ἧς νὰ ἀναλαμβάνη τὴν νεότητά καὶ νὰ ἀπομακρύνῃ τὸ γῆρας, ἢ φύσις ὅμως ἐνίοτε παράγει μερικὴν ἀνανέωσιν. Οὕτω γέροντες πελάτης τοῦ ἱατροῦ Curran ἐν ἡλικίᾳ 65 ἐτῶν ἠσθάνετο τὴν ὄρασιν ἐξασθενομένην κατὰ μικρὸν καὶ κατὰ τὸ 80 ἔτος δὲν ἠδύνατο παντάπασιν νὰ ἀναγινώσκῃ. Ἀλλὰ κατ' ὀλίγον τὸ ὄργανον τῆς ὄρασεως ἤρχισε νὰ ἀναλαμβάνῃ δύναμιν καὶ μετὰ 15 ἔτη, ὅτε ἀπέθανεν, ἀνεγίνωσκεν εὐχερῶς καὶ τὰ λεπτότατα γράμματα ἄνευ διόπτρων. Γνωστά εἶναι καὶ πλείστα ἄλλα τοιαῦτα παραδείγματα ἐπίσης βέβαια. Διότι εἰς ἔσχατον γῆρας πολλαὶ φαλακρὰ καὶ κεφαλαὶ ἐκαλύφθησαν πάλιν ὑπὸ κόμης ἢ πολιὰ καὶ τρίχες ἀνέλαθον τὸ πρῶτον μέλαν χρῶμα. Καὶ πολλοὶ γέροντες ἀπολέσαντες τοὺς ὀδόντας ἀνεκτήσαντο αὐτοὺς διὰ νέας ὀδοντοφύλας γενομένης τὸ 70 ἢ 80 ἔτος. Ὁ διάσημος ἀγγλὸς ἱατρός Graves μνημονεὺει γυναῖκα, ἣτις περὶ τὸ 110 ἔτος ἀνεκτήσατο νέους ὀδόντας καὶ ἀντὶ τῆς λευκῆς κόμης ἔσχε νέαν μέλαιναν, καὶ ἄνδρα, εἰς ὃν τὸ 117 ἔτος τῆς ἡλικίας ἐφύσησαν νέοι ὀδόντες. Ὁ δὲ Roger Bacon, πολὺ προγενέστερος τοῦ ὁμωνύμου Φραγκίσκου Βάκωνος, διηγεῖται ὅτι ἡ κόμησά Desmond τρεῖς ἀπέλεσε τοὺς ὀδόντας καὶ τρεῖς ἀνεκτήσατο αὐτοὺς, καὶ δις ἀνενώθη μέλαινα καὶ ἀφθονὰ ἡ κόμη αὐτῆς, ἐμήκυνε δὲ τὸν βίον μέχρι τοῦ 182 ἔτους ἄνευ τῆς καταπτώσεως τῶν δυνάμεων τῆς συνήθους τῷ γήρατι.

Δύναται δὲ ὁ ἄνθρωπος μελετῶν τοὺς νόμους τῆς φύσεως αὐτοῦ νὰ πραγματοποιήσῃ ἐν μέρει τὰς ἀπατηλὰς ἐπαγγελίας τῶν φανατικῶν τοῦ μεταίωνα καὶ τῶν ἀγροτῶν τοῦ παρελθόντος αἰῶνος. Οὕτως ὁ Villars ἠδυνήθη νὰ θησαυρίσῃ μέγαν πλοῦτον τερῶν ἐν μέρει τὰς ὑποσχέσεις του. Διότι διέδωκεν ἐπιτηδεύει καὶ ἐποίησε νὰ πιστευθῇ ὅτι θεὸς τις αὐτοῦ πλέον ἢ ἑκατοντούτης ἀνεκοίνωσεν αὐτῷ τὸ μυστικὸν ὕψος τινος ἱκανοῦ νὰ μὴκύνῃ πολὺ τὸν βίον τῶν χρωμένων αὐτῷ κατὰ τινὰς ὁδηγίας. Ἐρχισε λοιπὸν νὰ πωλῇ τὸ φάρμακόν του ἐξ φράγκα τὴν φιάλην. Ἐπειδὴ δὲ τινες τῶν χρωμένων συνέπεσε νὰ εὐεκτήωσιν, ἢ φήμη τοῦ φαρμάκου διεδόθη καὶ πᾶς τις ἤθελε νὰ δοκιμάσῃ τὰς θαυμαστάς ἐνεργείας αὐτοῦ. Ἐσγεν ὅμως τὴν πρόνοιαν ὁ Villars νὰ κηρύξῃ ὅτι, ἵνα τύχῃ τις τοῦ ποθομένου, ὄφειλε νὰ λαμβάνῃ τὸ φάρμακον ἐκ νεότητος καὶ νὰ διάγῃ ἐν αὐστηροτάτῃ ἐγκρατείᾳ. Ἡ ἐγκράτεια αὕτη ἦτο τὸ κυριώτατον φάρμακον διότι αἱ φιάλαι αὐτοῦ περιείχον ἅπλουν ὕδωρ τοῦ Σηκουάνα, τοῦ ὁποῦ ἡ χρῆσις παρεῖχεν ἀδιαφιλονίκητα ἀγαθὰ, διότι οἱ πελάται τοῦ ἱατροῦ ὑπεργεοῦντο

ν' ἀκολουθῶσι τοὺς κανόνας τῆς ὑγιεινῆς, καὶ τοῦτο εἶναι τὸ μόνον μέσον, δι' οὗ δύναται τις νὰ γηράσκῃ ὅσον εἶναι δυνατόν βραδύτερον καὶ νὰ παρατείνῃ τὸ γῆρας μέχρι τῶν φυσικῶν ὁρίων τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς.

Δ. Η. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ.

Ο ΚΗΠΟΣ ΤΩΝ ΕΣΠΕΡΙΔΩΝ

Εἰς τὴν δυτικὴν ἐσχατιὰν τοῦ ἀρχαίου κόσμου, ἴσως ἐπὶ τινος τῶν νῦν καλουμένων Καναρίων νήσων, ἢ ἐν τῇ δυτικῇ Λιβύῃ, ὑπῆρχε, κατὰ τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ἔζη ὁ Ἡρακλῆς, εὐρύχωρος καὶ πᾶγκαλος κήπος, περιέχων τὰ ὠραιότερα ἄνθη καὶ τὰ σπανιώτερα δένδρα, ἐν κλίματι θερμοτάτῳ καὶ ἐν τῷ μέσῳ χώρας ἐρήμου. Ὁ μελιηδῆς λιωτὸς, ἡ μαύρη συκαμινέα, ἡ ὑποπόρφυρος ροιὰ, τὸ ἀρωματικὸν σίλφιον, ὁ ἠδύκαρπος φοῖνιξ ἐκόσμων τὸν θαυμάσιον τοῦτον κήπον, πάντων ὅμως ὑπερεῖχε κατὰ τε τὸ πλῆθος καὶ τὴν ὠραιότητα χρυσόκαρπόν τι δένδρον παρεμφερὲς τῇ κιστρέᾳ. Ὁ καρπὸς αὐτοῦ ἦν ἀγνώστος εἰς τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ κόσμου, οὐδεὶς δὲ θνητὸς ἠδύνατο νὰ εἰσχωρήσῃ ἐν τῷ κήπῳ, διότι, κατὰ τὴν μυθολογίαν, τὴν μὲν εἰσοδὸν ἐφρούρει φοβερὸς ἑκατοκέφαλος δράκων, ἐξερευγόμενος πῦρ καὶ καπνὸν, ἐντὸς δ' αὐτοῦ διητῶντο, φιλάττουσαι ἀγρόπυως τὰ χρυσᾶ μῆλα, τὸν καρπὸν τοῦ ἀγνώστου δένδρου, αἱ νύμφαι Ἐσπερίδες, αἱ ἀγλαὶ θυγατέρες τῆς Νυκτὸς καὶ τοῦ Ἑσπέρου, ἡ Αἴγιλη, ἡ Ἀρέθουσα, ἡ Ἐρῴθεια καὶ ἡ Ἐσπέρη.

Ὁ Ἡρακλῆς εἶχεν ἤδη συντελέσει τὸ ἐνδέκατον αὐτοῦ ἄθλον, ὅτε ἡ φήμη τῶν χρυσῶν μῆλων ἐφθασε μέχρι τῶν Μυκηναίων. Οἱ φθονοῦντες τὴν δόξαν τοῦ ἥρωος διέδιδον ὅτι οὐδ' ἡ Λερναία Ἰδρα, οὐδ' ὁ Ἐρμύανθιος Κάπρος, οὐδ' ἡ Κερυνίτις Ἐλαφος, οὐδ' ὁ πολύχειρος Γηρυόνης, οὐδ' αὐτὸς ὁ Κέρβερος τοῦ Ἄδου ἠδύναντο νὰ παραβληθῶσι πρὸς τὸν Δράκοντα Λάδωνα τὸν φυλάσσοντα τὸν κήπον τῶν Ἐσπερίδων, ὁ δὲ Εὐρυσθεὺς, ὅστις εὐκαιρίας ἐζήτει ὅπως ἐξαποστέλλῃ τὸν Ἡρακλέα εἰς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου, διέταξεν αὐτὸν νὰ φέρῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα τὰ χρυσᾶ μῆλα. Ὁ υἱὸς τῆς Ἀλκμήνης οὐδόλως ἐδίστασεν ὅπως ἐπιχειρήσῃ τὸ δωδέκατον καὶ μέγιστον τῶν ἄθλων του. Μετέβη εἰς τὴν ἀπωτάτην ἐσπερίαν, ἀνεῦρε τὸν μυστηριώδη κήπον, ἐφόνευσεν τὸν Δράκοντα, καὶ ἔφερεν εἰς τὴν Ἑλλάδα τὰ χρυσᾶ μῆλα.

Ταῦτα κατὰ τὴν μυθολογίαν ἐρμηνεύεται δ' ὁ μῦθος ὡς ἔξῃς ὅτι τὰ χρυσᾶ μῆλα εἰσὶν ὁ καρπὸς τῆς πορτοκαλλέας, ἣτις εἰσῆχθη, φαίνεται, εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Εὐρυσθεῦς ἐκ τῆς δυτικῆς ἄκρας τῆς Λιβύης, ἢ μᾶλλον ἐκ τῶν Καναρίων νήσων, ὅπου αἱ πορτοκαλλεαί, καὶ τὴν σήμερον ἔτι, ἀφικνοῦνται

1 Ἐρμηνεύει τὸν Φιλόκατον.

εἰς μέγεθος κολοσσαίων, ὅπου ἐνισχύει τὴν γνώμην ὅτι ἐκεῖθεν κατάγεται τὸ ὠραῖον τοῦτο δένδρον. Ἴσως δὲ τὸ ἠφαιστειὸν τῆς Τενερίφης, τῆς μεγαλύτερας τῶν Καναρίων, ἔδωκεν ἀφρομῆν εἰς τὸν μῦθον τοῦ Δράκοντος τοῦ φυλάττοντος τὸν Κήπον τῶν Ἐσπερίδων, καὶ ἐξερευγόμενον καπνὸν καὶ φλόγας. Μ. Γ. Α.

Ο ΦΙΛΕΛΦΟΣ ΚΑΙ Η ΓΕΝΕΙΑΣ ΤΟΥ ΤΙΜΟΘΕΟΥ

Οἱ φιλόλογοι εἰς τὰς ἑαυτῶν ἐριδας δὲν ἀπέδειξαν πάντοτε τὴν σήμερον ἔχουσιν ἀβρότητα καὶ ἀνεξικακίαν. Σήμερον ὁ πρὸς τὴν γραμματικὴν αὐτῶν ἔρωσ δὲν ὑπερβαίνει τὴν χύσιν. . . . τῆς μελάνης ἄλλοτε ὅμως ἐφθασε μέχρις ἐξοντώσεως. . . . γενειάδος. Ὁ περιώνυμος Ἰταλὸς φιλόλογος καὶ ἐλληνοστῆς Φίλελφος, ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει παρ' Ἰωάννη Χρυσολωρᾶ μαθητεύσας καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, τὴν περικαλλῆ Θεοδώραν, λαβὼν εἰς γάμον (1420-1427), ἠθλοποτε εἰς ἔριδα, ἐνεκα ρίζης ἐλληνικῆς τινος λέξεως, μετὰ τοῦ ἑλληνοστῆ φιλόλογου Τιμοθέου, περὶ οὗ μνημονεὺει καὶ ὁ Ἰόβιος ἐν Ἐγκωμίῳ Φιλέλφου. Μετὰ μακρὰν καὶ ματαίαν συζήτησιν οἱ δύο τῆς γραμματικῆς ἀντερῶσται ἀπεφάσισαν νὰ καθυποβληθῶσιν εἰς τὴν κρίσιν καταλλήλων δικαιοκρίτων καὶ ὁ μὲν Φίλελφος ἐστοιχηματίσεν ὑπὲρ τῆς ἰδίας γνώμης τὸ ποσὸν ἑκατὸν ταλλήρων, ὁ δὲ Τιμοθεὸς πράγματι Ἑλληνι τιμαλφέστατον, τὴν. . . γενειάδα του. Σοφοὶ ἄνδρες ἐπελήφθησαν τοῦ ζητήματος ἐν τῇ μεγάλῃ τῆς Νεαπόλεως βιβλιοθήκῃ, καὶ ἐν ὀνόματι τῶν ἀρχαιοτέρων καὶ ἀθηντικωτέρων κωδίκων ἐκηρύχθη ὁ Τιμοθεὸς ἡττημένος.

Μάτην ὁ ἀτυχὴς φιλόλογος ἐπειράθη νὰ σώσῃ τὴν εἰς θάνατον καταδικασθεῖσαν γενειάδα του παραλήσει, δάκρυα, προσφορά χρημάτων, τὰ πάντα εἰς μάτην. Ἡ τοῦ Τιμοθέου γενειὰς προσεφέρθη θυσία ἐξίλασμοῦ εἰς τὴν ὀργισμένην σκιὰν τῆς γραμματικῆς, ὁ δὲ ἀκαμπτος νικητὴς προσεκόλλησεν αὐτὴν ὡς τρόπαιον ἐπὶ τῆς διδασκαλικῆς αὐτοῦ ἑδρας, καθὼς ἄλλοτε οἱ Ἄθηναῖοι τὰς τοῦ ἐχθροῦ ἀσπίδας ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ Παρθενῶνος. ΕἰΡΗΝΑΙΟΣ ΑΣΠΙΟΣ.

ΤΙ ΕΣΤΙ ΑΝΑΤΟΚΙΣΜΟΣ

Ἴνα κατανοήσῃ τις τὴν ταχύτητα μεθ' ἧς πολλαπλασιάζονται τὰ ἀνατοκίζόμενα κεφάλαια, ἀρκεῖ νὰ εἰπῶμεν ὅτι ἐάν ἐν φράγκον ἐτίθετο εἰς τόκον ἐπὶ ἀνατοκισμῷ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ταυτοχρόνως δὲ ἐάν ἐκτοτε ἐπιπτεν ἐξ οὐρανοῦ ἀνά πᾶν λεπτόν τῆς ὥρας σφαῖρα χρυσῆ ἴση τὸ μέγεθος πρὸς τὴν Γῆν, ἢ μὲν ἀξία πασῶν τούτων τῶν χρυσῶν σφαιρῶν θὰ παρίστατο δι' ἀριθμοῦ συγκριμένου ἐκ 39 ψηφίων, ἐν ᾧ ἡ ἀξία τοῦ ἀνατοκίζομένου

φράγκου θὰ παρίστατο δι' ἀριθμοῦ συγκριμένου ἐκ ψηφίων τεσσαράκοντα.

Ἐάν ὁ Καρολομάγνος ἐδίδεν εἰς τὸν τόκον ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀναγορεύσεώς του (τῷ 800 μ. Χ.) ἐν μόνον λεπτόν πρὸς 5 τοῖς 0]0 πρὸς ὄφελος τῶν γάλλων, ἕκαστος τῶν 35 ἑκατομμυρίων κατοίκων τῆς Γαλλίας θὰ εἶχε τῷ 1855 ἐτήσιον εἰσόδημα πλέον τῶν ἑκατὸ δισεκατομμυρίων! . . . *Μ.

Γνώμαι καὶ σκέψεις ἠθικαὶ τοῦ δαυκὸς ΔΕ-ΛΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΩ

[Μετάφρασις Γ. Ζωχιού.]

112.

Καὶ τοῦ προσώπου καὶ τῆς ψυχῆς τὰ ἐλαττώματα, γηράσκοντα, ἀσχημότερα γίνονται.

113.

Καλοὶ γάμοι γίνονται, οὐδεὶς ὅμως ἀληθῆς εἶναι ψυχῆς ἐντρέψημα.

114.

Ἀπαρηγόρητος εἶναι ἡ ἐξ ἐχθρῶν ἀπάτη καὶ ἡ ἐκ φίλων προδοσία· πολλαὶς ὅμως ὁ ἄνθρωπος εὐχαριστεῖται, αὐτὸς ἑαυτὸν ἐξαπατῶν καὶ καταπροδίδων.

115.

Ὁ ἄνθρωπος ἐξαπατᾷ ἑαυτὸν ποσοῦτον εὐκόλως καὶ οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην τῆς ἐξαπάτης λαμβάνει γνώσιν, ὅσον δυσκόλως ἐξαπατᾷ τοὺς ἄλλους, χωρὶς αὐτοὶ νὰ τὸ ἐννοήσωσιν.

116.

Οὐδὲν δολερώτερον τοῦ τρόπου τοῦ αἰτεῖν καὶ τοῦ δίδειν συμβουλὰς. Καὶ ὁ μὲν αἰτῶν μεγάλην δεικνύει πρὸς τὰς γνώμας τοῦ φίλου αὐτοῦ εὐλάβειαν, ἐν ᾧ τῶν ἰδίων αὐτοῦ γνώμων ἐπιζητεῖ τὴν ἐγκρίσιν, τῶν δὲ πράξεων αὐτοῦ τὴν εὐθύνην εἰς τὸν φίλον αὐτοῦ νὰ ἀποδώσῃ προτίθεται. Ὁ δὲ δίδων συμβουλὰς διὰ ζήλου θερμοῦ καὶ ἀφιλοκεροῦς ἀμείβει τὴν πρὸς αὐτὸν πίστιν τοῦ αἰτοῦντος αὐτάς. Ὄσπετιπολὺ ὁμοίως, συμβουλεύων, οὐδὲν ἄλλο ἐπιδιώκει, εἰμὴ τὸ ἴδιον συμφέρον, ἢ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ δόξαν.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * * Ψεῦδος διαθρύπτει ἢ τραυματίζει τὴν καρδίαν πιστεύεται μᾶλλον τῆς ἀδιαφόρου ἀληθείας.

* * * Καὶ ὁ εὐγενέστερος σκοπὸς δὲν δικαιολογεῖ τὰ χαμερπῆ μέσα· δὲν ὑπάρχει ἐντιμὸς καταγγελία.

Τηλεγραφήματα ἐπὶ 100 κατοίκων: Ἐν Ἑλλάδι 100, ἐν Ἀγγλίᾳ 64, ἐν Βελγίῳ 54, ἐν Δανιμαρκίᾳ 49, ἐν Γερμανίᾳ 33, ἐν Γαλλίᾳ 22, ἐν Αὐστρίᾳ 21, ἐν Ἰταλίᾳ 20, ἐν Ἑλλάδι 17, ἐν Ρωμανίᾳ 14, ἐν Τουρκίᾳ 12, ἐν Ἰσπανίᾳ 9, ἐν Σερβίᾳ 9, ἐν Περσίᾳ 8, ἐν Ρωσίᾳ 6, ἐν Αὐστραλίᾳ 5. (Almanach de Gotha, 1879).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

« Η ἐφημεριμένη φυσική ἐπιστήμη λαμβάνει ὁσημέραι τηλικαύτην ἐπίδοσιν, ὥστε μετ' ὀλίγον θὰ καταστῶσι περιττοὶ οἱ ὀδόντες οἱ τεχνικοί. Ἀσθενεῖς ὀδόντας δύνανται σήμερον νὰ ἐξεργάζωνται οἱ ὀδοντιατροὶ ἐν τοῖς ἰδίοις αὐτῶν ἐργαστηρίοις, ἐν ᾧ οἱ πᾶσλλοντες μένουσι κατ' οἶκον. Ἐξέλκουσι δηλαδὴ τοὺς ὀδόντας, τοὺς μεταφέρουσι εἰς τὸ ἐργαστήριόν των, τοὺς καθαίρουσι παντὸς ρύπου καὶ σήψως, καὶ ἐπανερχόμενοι πρὸς τοὺς ἀσθενοῦντας φυτεύουσιν αὐτοὺς πάλιν εἰς τὴν παλαιάν θέσιν των. Πολλὰς τοιαύτας ἐγχειρίσεις ἐποίησαν ἐν Παρισίοις οἱ ἱατροὶ Μαγιτώ, Πίτικιβιτς καὶ Δαβίδ. Ὅτι οἱ ὀδόντες ἀποσπῶνται καὶ πάλιν ἐμφυτεύονται, τοῦτο ἠδύνατο νὰ διδάξῃ καὶ ὁ Ἰπποκράτης. Πολλοὶ τῶς χειρουργῶν ἐν Ἀμερικῇ, ὁ Χοῦντερ, ὁ Κουπερ καὶ ἄλλοι ἐνεφύτευσαν ὀδόντας ἀνθρωπίνους εἰς τὴν ἐπιδερμίδα λαγῶν καὶ μεγάλων μυῶν μετὰ διαρκοῦς ἐπιτυχίας. Σήμερον προσέρχεται τῷ ἱατρῷ ἄνθρωπος ἔχων ἐν μὲν τῇ ἄνω σιαγόνῃ ὀδόντα σεσηπότα, ἐν δὲ τῇ κάτω ὀδόντα ὑγιέστατον, ἀλλ' ὑπεράριθμον καὶ κατέχοντα θέσιν κακὴν. Ὁ ἱατρός ἐξέλκει καὶ ἀπορρίπτει τὸν ἀσθενῆ, περικόπτει καὶ ριζίζει τὸν ὑγιᾶ, στερεοῖ αὐτὸν διὰ μικρᾶς συσκευῆς ἐν τῇ θέσει τοῦ ἄλλου καὶ μετὰ δέκα ἡμέρας ὁ νέος ὀδὸς ῥιζοβολεῖ. Κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον ὁ Πίτικιβιτς ἐν Παρισίοις πρότινων ἡμερῶν ἀποκατέστησεν ἅπαντας τοὺς ὀδόντας νεάνιδος ἀγούσης τὸ 26 ἔτος. Ὁ Μαγιτώ ἐποίησεν 62 ἐγχειρίσεις, ἐξ ὧν ἐπέτυχον 57. Ὁ Δαβίδ ἐποίησεν 22, ἐξ ὧν ἀπέτυχεν μία μόνη. Ἀπὸ τοῦδε λοιπὸν ἐμπορεῖ ὁ βουλούμενος τοὺς μὲν λευκοτέρους ὀδόντας του νὰ ἐμφυτεύσῃ εἰς θέσιν καταφανεστέραν, νὰ κρύψῃ δὲ εἰς ἀφανῆ τοῦ στόματος γωνίαν τοὺς ἥττον ὠραίους. Κρίμα, ὅτι οὐδὲν τῶν ζώων ἔχει ὀδόντας ὁμοιάζοντας τοῖς ἀνθρωπίνους· ἄλλως ἢ ἀλλαγὴ θὰ ἐγένετο συγχοτερά.

« Κατὰ τὰς γαλλικὰς ἐφημερίδας αἱ ἀτμοκίνητοι μηχαναὶ τοῦ παλαιοῦ καὶ τοῦ νέου κόσμου συμποσῶνται εἰς 50,000, ἔχουσι δὲ ἄξιαν διςχιλίων καὶ πεντακοσίων ἑκατομμυρίων φράγκων. Αἱ Ἰνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς βορείου Ἀμερικῆς ἔχουσι 14,200 τοιαύτας μηχανάς· ἡ Ἀγγλία 10,900· ἡ Γερμανία 5,900· ἡ Γαλλία 4,900· ἡ Ρωσσία 2,600· ἡ Αὐστρία 2,400· ἡ Οὐγγαρία 500· ἡ Ἰταλία 1,200.

« Εἰς τὴν ἐν Καρλοβίτζη σύνοδον, (Ὀκτωβρίον τοῦ 1698), ἐν ᾗ ὁ Μαυροκορδάτος ὁ Ἐξ ἀπορρήτων ἀντεπροσώπευε μετὰ τοῦ Ραυή-πασα τὴν Πύλην, σπουδαῖαι ἀνεφύησαν διαφοραὶ μετὰ τῶν Γερμανῶν καὶ τῶν τῆς Πύλης πρέσβων περὶ μικρολόγων ζητημάτων πρωτοκαθεδρίας, ἅτινα ὁ Μαυροκορδάτος κατάρθωσε νὰ λύσῃ, προτείνας τὴν ἀνέγερσιν νέου σκηνώμα-

τος διὰ τὴν σύνοδον. Ἐκάστη πλευρὰ τῆς οἰκοδομῆς ταύτης εἶχε τόσας εἰσόδους, ὅσαι ἦσαν καὶ αἱ συνδιακλασσομένηαι δυνάμεις· οἱ δὲ πρέσβεις εἰσερχόμενοι ἐνταυτῷ, ἕκαστος δι' ἰδίας θύρας, ἀντιστοιχοῦσης πρὸς τὴν σκηνὴν, ἐν ᾗ κατέλυεν, ἐχαιρέτιζον ἀλλήλους καὶ ἐκάθηντο περὶ τὴν τράπεζαν τῆς συνόδου. Οὕτως ἐπετεύχθη τέλος ἡ τῶν συνεδριάσεων ἐναρξίς. Ἡ ἐν Καρλοβίτζη εἰρήνη, ἧς τὸ λατινικὸν κείμενον συντάξεν αὐτὸς ὁ Μαυροκορδάτος, ὑπεγράφη τῇ 26 Ἰανουαρίου τοῦ 1699 ἔτους.

« Ἡ γνωστὴ μυθιστοριογράφος Γεωργία Σάνδη¹ κατὰ τὴν νεότητά αὐτῆς ἐξήρχετο πάντοτε ἐνδεδυμένη ἀνδρικά. Οὕτω δὲ ἠδύνατο νὰ λαμβάνῃ εἰσιτήριον πλατείας ἐν τῷ θεάτρῳ, οἰκονομοῦσα τὰ χρήματά της καὶ ὀλίγα δαπανῶσα. Οἱ δ' ἐπὶ τῶν εἰσιτηρίων οὐδέποτε εἶπον αὐτῇ τίποτε. Ἀλλὰ μοναχὸς τις τοῦ ἐν Τράπητῃ τῆς Γαλλίας φημιζομένου μοναστηρίου τῶν Βερνανδίνων ὑπῆρξεν ὀξυδερκέστερος ἢ, μᾶλλον εἰπεῖν, ὀλιγώτερον περιποιητικὸς. Ἡ Σάνδη δὴλον ὅτι ἐπεθύμει πολὺ νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ μοναστήριον τοῦτο, ἐγένωσκε δὲ ὅτι ἀπαγορεύεται εἰς τὰς γυναῖκας ἡ εἰσοδος. Ἐσκέφθη λοιπὸν ὅτι δύναται ἴσως ἡ ἀνδρική ἀναβολὴ νὰ τὴν σκεπάσῃ, ἐὰν μάλιστα πορευθῇ μετὰ συνοδίας πολλῶν ἀνδρῶν· καὶ ὄντως ἐπορευθῆ ἐλπίζουσα ὅτι θὰ διέλθῃ ἀπαρατήρητος· ἀλλ' ὁ Ἄργος πατήρ θυρωρὸς ἀπιδῶν πρὸς αὐτὴν τῇ εἴπε: «Κύριε, πολὺ λυπούμαι, ἀλλὰ γυναῖκες ἐδῶ δὲν ἐμβαίνουν.»

« Διακκεκριμένος τις σοφὸς (M. Duverney) ἔλυσε τέλος ἐπιστημονικὸν τι πρόβλημα πλείστου λόγου ἄξιον διὰ τοὺς... ψιττακοὺς... «Κατάρθωσα τέλος πάντων, λέγει, νὰ βεβαιωθῶ περὶ πράγματος πολλὰκις ταραξάντός με, δηλαδὴ πανταχοῦ καὶ πάντοτε παρετηρήθη ὅτι τὸ πετροσέλινον (ὁ μαγνηθάνος) εἶνε φοβερὸν δηλητήριο ἀφανίζον τὴν φωνὴν τῶν ψιττακῶν, ἐν ᾧ τὰ ἄλλα ζῶα πάντα οὐδὲ ὅπως βλάπτονται τρώγοντα τὸ φυτόν τοῦτο. Ἡρώτησα πάντας τοὺς συγγραφεῖς περὶ τούτου καὶ πάντες ἐνὶ στόματι ἀπεκρίνοντο: «Ναὶ, ναί!» Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐπιθυμῶ πάντοτε νὰ πιστεύω εἰς μάρτυρας πολλοὺς καὶ καλοὺς, τινὲς δὲ φυσικοὶ ἐχαρακτίζον ὡς γελοῖαν τὴν πρόληψιν ταύτην, ἠπόρουν καὶ ἐγὼ τί νὰ κάμω. Θὰ μ' εἴπῃτε δὲ διακί δὲν ἐξετέλουν πειράματα ἵνα βεβαιωθῶ ἰδίους ὄμμασι περὶ τοῦ πράγματος. Μάλιστα, καλὸς ὁ λόγος σας, ἀλλὰ μοὶ ἐφαίνετο δεινόν, πολὺ δεινὸν νὰ γοράσω ψιττακῶν δίδων τὰ μαῖλια τῆς κεφαλῆς μου, μόνον καὶ μόνον ἵνα δοκιμάσω τὴν κατὰ τοῦ παπαγάλου δύναμιν τοῦ ὑπόπτου φυτοῦ. Ἀλλὰ μοὶ ἐφαίνετο καὶ ἀνόσιον νὰ ἔχω ἐν τῷ κόλπῳ μου δέσμη πε-

1. Μακρὸν βιογραφικὴν τῆς Σάνδης ἐδημοσίευσεν ὁ κ. Ἀγγέλος Βλάχος ἐν τῷ Γ' τόμῳ τῆς Ἐστίας.

προσελίνου καὶ μεταβαίνων εἰς φίλας οἰκογενεῖας ἐχούσας ψιττακοὺς νὰ δίδω εἰς αὐτοὺς κρύφα τὸ ἐνδεχόμενον δηλητήριο· καὶ ἐάν, ὃ μὴ γένοιτο, ᾗθελον πάθει τί ποτε, τίς θὰ μὲ ἐσωζεν ἀπὸ τῶν καταρῶν τῆς φιλοψιττάκου οἰκοδοσποίνης; Εὐτυχῶς ᾗδη θεωρῶ τὸ ζήτημα τοῦτο ὡς λελυμένον ὑπὲρ τοῦ πετροσελίνου ἢ μᾶλλον κατ' αὐτοῦ, διότι ἰδοὺ τί εὕρισκω ἐν συγγραμμάτι ἐμβριθεστάτῳ ἐπιγραφομένῳ μὲν: Ὁ ψιττακός· φυσικὴ ἱστορία αὐτοῦ, ὑγιεινῆ, ἀσθένεια, συγγεγραμμένῳ δὲ ὑπὸ ἀνδρὸς ἐμπειροτάτου (M. Percheron): «Τὸ πετροσέλινον καὶ τὰ πικρὰ ἀμύγδαλα δὲν πρέπει νὰ δίδωνται ὡς τροφή εἰς τοὺς ψιττακοὺς. Τὰ πικρὰ ἀμύγδαλα, τὸ ἐννοῶ πολὺ καλὰ, διότι περιέχουσι τὸ δραστηριώτατον τῶν δηλητηρίων, τὸ ὑδροκυανικὸν ὀξύ, ἀλλὰ τὸ πετροσέλινον οὐδεὶς οὐδέποτε ἠδυνήθη νὰ ἐξηγήσῃ διὰ ποῖόν τινα λόγον εἶνε βλαβερὸν εἰς τὴν ζωὴν τῶν ψιττακῶν.»

« Ἐν τῇ παρισίνῃ ἐκθέσει τοῦ 1878, γράφουσιν αἱ Νέαι Ἰδέαι, ἐξετέθη τὸ μικρότερον μέχρι τοῦδε ἐκτυπωθὲν βιβλίον. Τὸ σχῆμα τοῦ εἶνε εἰς 128", ἐτυπώθησαν δὲ χίλια αὐτοῦ ἀντίτυπα, τὰ δὲ δι' ὧν ἐξετυπώθη στοιχεῖα κατεστράφησαν ἀμέσως μετὰ τὴν τύπωσίν του. Τὸ βιβλίον τοῦτο, ὅπερ εἶνε ἡ Θεία κωμῆδια τοῦ Δάντου Ἰταλιστοῦ, ἐτυπώθη ἐν Παδοῦῃ τὸ 1878. Ἀποτελεῖ ἕνα τόμον ἐκ 500 σελίδων μήκους 5 καὶ πλάτους 3 1/2 ὑρεκατομέτρων.

Τῆς Θείας κωμῆδιας τοῦ Δάντου ὑπάρχουσι 400 ἐκδόσεις παντὸς σχήματος. Ἡ μεγαλύτερα εἰς μέγα σχῆμα ἐγένετο ἐν Μιλάνῳ τῷ 1809. Ἴνα ἀναγνώσῃ τις τὴν μικροσκοπικὴν ταύτην ἐκδοσὶν ἔχει ἀνάγκην οὐχὶ πλέον διόπτρων ἀλλὰ φακοῦ· ὁ ἐκδότης μάλιστα βεβαίως ὅτι καὶ διὰ φακοῦ ἰσχυροτάτου δὲν ἠδυνήθη ἀνευ διακοπῆς νὰ ἀναγνώσῃ ὀλόκληρον σελίδα. Δύο μόνον τυπογραφικὰ φύλλα διαιεθεθέντα εἰς 16 μέρη ἤρκεσαν διὰ τὴν ἐκτύπωσιν καὶ περιλαμβάνουσι τοὺς 14,233 στίχους τοῦ ποιήματος.

Πρώτος ὁ Φερμίνος Διδότος κατὰ τὸ 1830 κατεσκεύασε τοὺς μικροτάτους μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης χαρακτῆρας. Οἱ Ἀγγλοὶ προσεπάθησαν νὰ τὸν μιμηθῶσιν, ἀλλ' ἀπέτυχον. Τῷ 1834 Ἰταλὸς τις Ἀντώνιος Φαρίνα κατεσκεύασε δοκίμια χαλυβδίνων χαρακτῆρων πολὺ μικροτέρων τῶν τοῦ Διδότου, οὗς καὶ ἐκάλεσε ὀφθαλμοὺς μινίας. Τὸ 1850 βιβλιοπώλης τις τοῦ Μιλάνου ἔχουσε πλείοτερα καὶ συνενοηθεὶς μετὰ τοῦ Καίσαρος Καντοῦ ἐπεχείρησε τὴν ἐκδοσὶν τῆς Θείας κωμῆδιας διὰ τῶν στοιχείων τούτων. Πολλοὶ συνθέται ἀρχίσαντες τὸ ἔργον ἠναγκάσθησαν νὰ παραιτηθῶσιν, ἐπίσης καὶ οἱ πολὺ δυσκολώτερα ἔργα ἀναλαβόντες διορθωταί. Συνθέται καὶ διορθωταί ἢ ἔχασαν τὴν ὄρασιν αὐτῶν ἢ ἐπαθον σπουδαίας ὀφθαλμίας, ἐφ' ὃ καὶ τὸ ἔργον ἔμεινεν ἀτελές. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ

βιβλιοπώλου ὁ υἱὸς αὐτοῦ κατάρθωσε νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ πατρός. Ἐπὶ τῆς ἐκδόσεως ταύτης φέρεται τὸ ὄνομα τοῦ διορθωτοῦ καὶ τοῦ ἐκδότου, ὅστις καὶ ἀπέκτισε σπουδαῖαν ὀφθαλμίαν.

« Ὁ κ. Χ. ., πλούσιος καὶ φιλαργυρος, εἶχε μικρὰν τινα χαριστάτην ὑπηρετρίαν.

Πρωτὰν τινα καθικέτευσε τὸν κύριον αὐτῆς ἢ μικρὰ ὅπως τῇ δανείσῃ ἐν φοιρίνιον πρὸς ἀγοράν τοῦ ἀριθμοῦ 177 τοῦ λαχείου, ἐφ' οὔ αὕτη ἀπὸ τῆς νυκτὸς ἐρέμβαζεν, ἰδοῦσα αὐτὸν κατ' ὄναρ. Ὁ κύριός της δὲν ἀπέριψε τὴν πρότασίν της· τῇ ἐδάνεισε τὸ φοιρίνιον.

Ὀλίγαι ἡμέραι εἶχον παρέλθει καὶ ὁ κ. Χ. . μετὰ πολλῆς ἐκπλήξεως μαυθάνει ὅτι ὁ ὑπὸ τῆς ὑπηρετρίας ἀγορασθεὶς ἀριθμὸς κερδίζει σημαντικὴν ποσότητα χρημάτων. Ἐπανερχεται ὅθεν συγκεκνημένος οἶκαδε, ἀλλὰ βλέπων τὴν ὑπηρετρίαν του ἀπαθῆ καὶ ἐν ἀγνοίᾳ ὄλων τῆς εὐτυχίας της διατελοῦσαν, κρύπτει ἀπ' αὐτῆς τὸ πρᾶγμα καὶ σπεύδει νὰ τὴν νυμφευθῇ.

Οἱ γάμοι ἐτελέσθησαν ἤδη ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς πόλεως *

— Καὶ τὸ γραμματίον; ἠρώτησεν ὁ κ. Χ. . μετὰ προθυμίας, μολὶς ἐξελθὼν τοῦ ναοῦ.

— Τὸ γραμματίον; ποῖον γραμματίον; ἀπήνησεν ἡ σύζυγος.

— Τὸ γραμματίον τοῦ λαχείου!!

— Ἄ μπᾶ! Εἶχον μετανοήσῃ τότε, καὶ διὰ τοῦ φοιρινίου ἠγόρασα ἐν chignon. . .

« Οἱ Ὀθωμανοὶ ἔχουσι δύο εἰδῶν Ἡμερολόγια· τὸ σεληνιακὸν (τὸ καὶ κοινότερον) καὶ τὸ ἡλιακὸν, εἰσαχθὲν πρὸ 38 περίπου ἐτῶν. Τὸ ἡλιακὸν ἔτος ἀρχεται ἀπὸ τῆς 1 μαρτίου καὶ λήγει κατὰ τὰ τέλη τοῦ φεβρουαρίου, εἶνε δὲ ἐν χρῆσει κυρίως παρὰ τῇ κυβερνήσει διὰ τὸν προπολογισμὸν καὶ ἄλλας ἐπισήμους πράξεις. Μια τῶν κυριωτέρων ἐορτῶν τοῦ Ἡμερολογίου τοῦτου εἶνε καὶ τὸ Νεβ-ρούζ (νέα ἡμέρα), ἐορτὴ Περσικῆ, ἐορταζομένη κατὰ τὴν ἐναρξίν τοῦ νέου ἔτους, καθ' ἣν ἡμέραν ὁ ἥλιος ἐμβαίνει εἰς τὸν ἀστερισμὸν τοῦ Κριοῦ, συνήθως τὴν 9 μαρτίου. Ὀνομάζουσι δὲ αὐτὴν, ἐπὶ τὸ ποιητικώτερον, καὶ Ροῦζι, χιλὰτ (ἡμέραν τῶν νέων φορεμάτων), διότι κατ' αὐτὴν καὶ ὁ πτωχότερος μεταξὺ αὐτῶν φιλοτιμεῖται νὰ ἐνδυθῇ νέον φόρεμα καὶ νὰ λάβῃ ἀνὰ χεῖρας ἄνθος. Ὅθεν καὶ ὁ ποιητὴς Σααδὴ λέγει: «Κατὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ ἔαρος ὁ Θεὸς ἐνδύει τὰ δένδρα διὰ χλόης, ὡς δι' ἐπισήμου στολῆς τοῦ Νεβ-ρούζ.» Ἡ ἀρχὴ τῆς ἡμέρας ταύτης ἀναφέρεται ὡς ἐξῆς: Ὀλοὶ οἱ Μουσουλμάνοι ἐώρταζόν ποτε τὴν πρώτην τοῦ ἔτους μὲ τὴν ἀφιξίν τῶν πελαργῶν, ἀδιάφορον ποῖαν ἡμέραν συνέπιπτεν αὕτη εἰς ἕκαστον μέρος. Βραδύτερον οἱ Πέρσαι ὤρισαν ὡς πρώτην τοῦ ἔτους (Νεβ-ρούζ) τὴν 9 μαρτίου, ἥτοι κατὰ τὴν ἐναρξίν τῆς τροπῆς. Κατ' αὐτὴν δὲ ἀντηλλάσσοντο

καί δώρα (άνθη, γλυκίσματα καί άρώματα).

Τό μικρότερον όλων τών ευρωπαϊκών κρατών είναι τού Μοναχο, πλησίον τής Nice κειμένου. Έχει επιφάνειαν 15 τ. χλ^μ. καί πληθυσμόν (έν έτει 1878) 7,049 κατοίκων. Ή στρατιωτική του δύναμις συνίσταται εκ 4 αξιωματικών, 5 υπαξιωματικών καί 63 στρατιωτών!

Ο καθηγητής κ. Holloway έπλήρωσεν από τού έτους 1837 εις δηλοποιήσεις εφημερίδων, διά τά γνωστά αύτου καταπότια, ύπερ τά 2 εκατομμύρια φράγκων. ΕΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ.

ΥΓΙΕΙΝΗ

Ήμικρανία.

Πάντες κατά τού μάλλον καί ήττον έχομεν σχέσεις προς τήν ήμικρανίαν, ής τās άλγεινάς εκδηλώσεις έλαστος ερμηνεύει καί εκφράζει κατ' ίδιον τρόπον, κατά τόν χαρακτήρα καί τήν εύπάθειάν του ή τήν εύαισθησίαν του. Καί κατά πρώτον μέν εκδηλούται ώς ενόχλησις τις ή βάρος κατά τού μετώπου, τόν τράχηλον, τούς κροτάφους καί τήν κορυφήν. Έπειτα δέ κατά μικρόν κεφαλαλγών νομίζει ότι τού κρανίου του συμπιέζεται καί συσφίγγεται ύπό δυνατού μαγγάνου. Ή δ' έκφρασις τού προσώπου είναι λίαν χαρακτηριστική διότι παρά πολλοίς τών ύπό ήμικρανίας ένοχλουμένων αναγνωρίζεται ή ήμικρανία έξ ίδιαζούσης τινός συστολής τού μετώπου μεταξύ τών βλεφάρων.

Πολλάκις δέ τήν προσεγή εμφάνισιν τής ήμικρανίας προαναγγέλλουσι διάφοροι στενοχωρίαί, οίον ρίγος, όργιλότης, άνωμαλία τής πέψεως κττ. Ούχι δέ σπανίως, συνοδεύουσιν αύτή διαταράξεις τής όψεως, τής ακοής καί τών φρενών. Οί άσθενείς διαμένουσιν ακίνητοι, άναυδοί, ώςτινες ήλίθιοι, φεύγοντες τόν θόρυβον καί τού φώς. Ένίοτε δέ ή επίτασις τής άλγηδόνος καταλήγει εις έμετόν, όστις παρευθύς καταπαύει τήν επίτασιν, ήτις διαρκεί ώρας 6 μέχρι 12 καί έπειτα αναφανεται κατά διαλείμματα μάλλον ή ήττον μακρά, ένίοτε δέ καί ίσα. Είναι δ' έπαισθητοτέρα τήν ήμέραν μάλλον ή τήν νύκτα. Καί όμως τινές δέν δύνανται νά έγερθώσιν εκ τού ύπνου τού πρωτ χωρίς νά κεφαλαλγώσι, καί ται έκοιμήθησαν ύπνον ήρεμώτατον.

Καί κατ' άρχάς μέν τού πρόσωπον είναι ώχρόν, τέλος δέ χρωματίζεται, έν ω ταυτοχρόνως τά πριν κατάψυχα άκρα τού σώματος θερμαίνονται.

Οί ίατροί παρατηρούσιν ότι ή συχνή συνοφρύωσις προκαλεί πως τήν ήμικρανίαν. Έάν αύτη επέλθη εύθύς μετά περίπατον γενόμενον έν τόπω προσβαλλομένω ύπό τού ήλίου, αίτία τής ήμικρανίας βεβαίως είναι ό ήλιος, ού τήν δύναμιν ούδέ τού πυκνότατον άλεξιήλιον δύναται νά μετριάσθ, διότι ή επί τού εδάφους άντανάκλασις καί τού ήλιακού φωτός καί τής θερμότητος προσβάλλουσα τούς όφθαλμούς, αναγκάζει ήμάς νά συνοφρυώμεθα, έν ω έν έχομεν διόπτρα χρωματιστά άπαλλασόμεθα τής συνοφρύσεως καί τής εκ ταύτης προερχομένης ήμικρανίας. Δέν επιχειρούμεν ένταύθα νά εξετάσωμεν τά μυρία ύπό μυρίων προταθέντα μέσα προς θεραπειάν τής ήμικρανίας. Άρκεί ήμιν νά συνοψίσωμεν ένταύθα όδηγίας τινάς προς αναχαίτισιν ή άποτροπήν αύτης.

Καί δή πρώτον μέν όφείλομεν ν' άποφεύγωμεν πάσαν συνολκήν τών μυών τού μετώπου, τού τράχηλου, τών κροτάφων, τού αυχένος.

Κατακεκλιμένοι όντες είτε επί κλίνης είτε επί καθέδρας, δέν πρέπει νά στηρίζωμεν τού βάρος όλου τού σώματος επί τής κεφαλής. Προς τούτο δέ πληρούμεν τού κοιλόν τού αυχένος διά μαντηλίου συνστραμμένου. Έν παρόδω δέ λέγομεν ότι προσκεφάλαιον τιθέμενον κάτω τής βάρους προλαμβάνει τούς πόνοους τών νεφρών, ύπό ών κατατρύχονται πλείσται γυναίκες κλινήρεις ούσαι. Διότι ή έν τή κλίνη άνάπαυσις είναι τελεία μόνον έν τού βάρος τού σώματος διανεμεται ίσάκις έφ' άπάντων τών μερών τών επί τής κλίνης στηριζομένων.

Έργαζόμενοι όφείλομεν νά έχομεν τήν κεφαλήν όσον τού δυνατόν όρθίαν, άμα δέ τή εμφάνισιν τής ήμικρανίας άνορθούμεν παρευθύς καί όλον τού σώμα.

Συνιστώντες τέλος τοίς ήμετέροις αναγνώσταις τήν χρήσιν τών χρωματιστών διόπτρων όσάκις εξέρχονται ζωηρού όντος τού ήλίου, καταπαύομεν ένταύθα τόν περι ήμικρανίας λόγον, ής τās προς άποτροπήν όδηγίας συντομώτατα άνεγράψαμεν. **

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Προς ταχείαν επίσχεσιν τής αίμορραγίας τής ρίνος άμερικανική τις εφημερίς εδημοσίευσε τήν έπομένην όδηγίαν ίατρού τινός (τού δόκτορος Gleason):

«Άμα έπελθούσης τής αίμορραγίας άνοιγωμεν καί κλείομεν επανειλημμένως τού στόμα ως όταν μασώμεν, ή μάλλον μασώμεν βώλον άπορροφητικού χάρτου (στουποχάρτου) μετά δυνάμειως πιέζοντες τούς όδόντας καί ή αίμορραγία θά παύσθ.»

Ίσως γελάσθ τις άναγινώσκων τού άπλούστατον τούτο φάρμακον, άλλ' άφ' ού τού δοκίμασθ θά πεισθθ περί τής άρετής του καί θά θαυμάσθ.

Άλλά δέν είναι άγνωστος καί παρ' ήμιν τού άπορροφητικού χάρτου ή τοιαύτη άρετή. Δι' ό καί τον μεταχειρίζονται πολλοί προς επίσχεσιν τού αίματος ούχι μασώντες, άλλ' άπλώς καλύπτοντες όλην τήν άνω επιφάνειαν τής γλώσσης διά τοιούτου χάρτου καί κλείοντες έπειτα τού στόμα, καί ούτω πως τού αίμα στεκείται, κατά τήν έν χούσει κοινήν φράσιν.